

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 8 oktober 2009

MEDITATIE

Een gebed van David

Psalm 17 is een gebed. Een gebed van David dat biddend werd gezongen. In dit lied bij snarenspeel, deze psalm, blijkt dat David grote vrijmoedigheid heeft. Deze vrijmoedigheid is geen indrukloze brutaliteit.

Er is aanleiding tot deze vrijmoedigheid, waardoor David zijn hart voor de Heere openlegt. De omstandigheden waarin hij verkeert, geven reden tot zorg (vs. 9-12). Hij wordt door Saul vervolgd als een veldhoen op de bergen. Dit opgejaagd worden brengt hem niet tot wanhoop. David zoekt niet, door angst gedreven, hulp bij mensen. Hij belijdt dat dit ongenoegzaam is en brengt onder woorden dat het bedenken van het vlees zonde tegen God is (vs. 13-15). In- en uitwendige zorgen drijven hem in de binnenkamer. Hij buigt zijn knieën en stort zijn nood voor de Heere uit. Hij voelt zich klein. Daardoor is er ook een zich afhankelijk weten. Afhankelijk van Hem in Wiens hand Davids leven is. We mogen de Heere om alle dingen van het leven vragen. Huwelijk en gezin. School en werk. Gezond-

Maak Uw weldadigheden wonderbaar, Gij, Die verlost degenen, die op U betrouwen.

Psalm 17:17a

heid en verdriet. Het leven in de onbekende toekomst. Vraagt David alleen om redding uit Sauls hand? Er is meer. De weldadigheden des Heeren strekken zich bovenal uit over een van Hem afgefallen mensengeslacht. Tussen Hem en de ziel is door de val in Adam een scheiding gekomen. Het gescheiden zijn van Gods gunst en gemeenschap geldt ons allen. De kloof tussen de Heere en de ziel is van 's mensen kant onoverbrugbaar.

Doch nu wil de Heere een van Hem vervreemd mensengeslacht gedachtig zijn. Dit vloeit voort uit een werk dat eenzijdig van de Heere is. Het is mogelijk omdat er een welbehagen is. Dat wil zeggen dat de Drieënige Verbondsgod een behagen heeft. Dat

behagen strekt zich uit over gevallen en vijandige Adamskinderen. Dat eenzijdig behagen is van eeuwigheid. Hij is bij machte om de kloof die er is tussen vijandige, schuldige zondaren en de Heere te overbruggen. Hij zal de schuld die er is, verzoenen.

Om zondaren te verlossen, heeft Hij Zijn weldadigheid in Zijn Zoon geschonken, Die geboren werd, geleden heeft, gestorven is, maar die door Zijn verrijzenis dood en graf overwon. Alleen in Hem is er verlossing voor van God vervreemden. Alleen in Christus is er redding voor een schuldige ziel. Gods Zoon heeft niet alleen de kloof overbrugd, maar -meer nog- ook gedempt. De profeet Micha schrijft hierover: 'Hij zal Zich onzer weder ontfermen; Hij zal onze ongerechtigheden dempen'. Dit zijn weldadigheden die de Heere wonderbaar maakt. Hoe, zo zal een schuldverslagen ziel vragen? Wel, door de toepassende kracht van Gods Geest.

Hoe blijkt het betrouwen in het leven van Gods kinderen, waarover de tekst spreekt? In Psalm 17 zoekt David in nood bescherming bij Hem, opdat hij zijn levensgang zal gaan op het spoor van Gods geboden (vers 5). Zijn smeekbede omvat geheel het leven: werk, school, gezin en gezondheid. Bidt u het gebed in de tekst voor uw man, vrouw en kinderen? Het mag in afhankelijkheid worden gebeden voor kerk, zending en evangelisatie, opdat de Heere velen doet gaan op het pad van Zijn geboden. Davids gebed is persoonlijk. Het spreekt niet alleen van zaken die hem alleen betreffen. Het getuigt ook van een zielsverlangen. 'Maak Uw weldadigheden wonderbaar, Gij, Die verlost degenen, die op U betrouwen'. De man naar Gods hart is niet trots op zijn betrouwen. Het maakt hem niet lui. Het doet hem niet op het bed van zorgeloosheid rusten. Zijn gemis is groter dan z'n bezit. Hij zoekt Gods weldadigheden voor zijn hart. Dit doet David de Heere aankleven met een uitzierend en levend verlangen. Alleen de Heere kan beschermen voor tijd en eeuwigheid, naar lichaam en

Inhoud

88e jaargang

Nr. 2

- 1 Meditatie: Een gebed van David
- 2 Bijbelstudie: Want Gij bezit mijn nieren (13)
- 3 Een nieuwe biografie over ds. Hendrik de Cock in een herdenkingsjaar
- 5 Mediawijsheid (4)
- 6 Werken voor de kerk
- 7 Ds. J. Mol 40 jaar predikant
- 8 Godslastering
- 9 Boekaankondigingen
- 10 Boekennieuws
- 11 Kerknieuws
- 15 Berichten
- 16 Kerkdiensten

ziel. Dit kán en zál Hij ook doen. Omdat dit door Christus duur is verdiend. Wat Hij heeft verdiend wil Hij door Woord en Geest ook toepassen aan zondaarsharten. Deze verdienste is vrucht van Hem, naar Wie onder het Oude Testament werd uitgezien. Wat wil Hij toepassen? Weldadigheden die wonderbaar zijn. Wonderbaar, want wat niet groeit en bloeit in het hart van de mens, schenkt de Heere. Hij roept de dingen die niet zijn, alsof ze waren. De Heere maakt van dood, levend. Hij maakt een vragen om verlost te worden van zonde en schuld. Een vragen, ook om dagelijks te leren haten wat God haat. Door welk middel kan een schuldige en ellendige worden vertroost en bemoedigd? Door weldadigheden die wonderbaar zijn. Dat is door de Ene Naam, die boven alles uitsteekt. En men noemt Zijn Naam, Wonderlijk. Hij draagt de Naam Jezus. Dat betekent Zaligmaker. Deze Naam draagt Hij, omdat Hij Zijn volk zal zaligmaken van hun zonden. David roept tot God: 'O, Heere, maak Uw weldadigheden wonderbaar'. Maak Hem alles voor hart en leven. Uit de nood zoekt het hart kennis áán en verborgen omgang mét het Middel door God gegeven, Christus. Paulus zoekt, begeert en zegt hiervan: 'Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende, of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden'.

Dit verlangen en uitzien blijft: 'Niet dat ik het alrede gekregen heb of alrede volmaakt ben, maar ik jaag daarnaar, of ik het ook grijpen mocht'. Gods weldadigheden zijn niet alleen voor het leven hier. Ze wijzen ook op een erfenis die Gods Kerk wacht, waarnaar het laatste vers van de Psalm verwijst: 'Ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als

ik zal opwaken'. Kent u het gebed reeds? Bidt u de smeekbede? Daar waar de schuldbrief ontvangen is, zal deze ook geopend worden. Dan rijst de diep afhankelijke toon omhoog: 'Maak Uw weldadigheden wonderbaar, Gij, Die verlost degenen, die op U betrouwen'.

Dordrecht,

ds. A.A. Brugge

BIJBELSTUDIE

13

Want Gij bezit mijn nieren

Psalm 139:7-12

'Want Gij bezit mijn nieren, Gij hebt mij in mijner moeders buik bedekt. Ik loof U, omdat ik op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt ben; wonderlijk zijn Uw werken; ook weet het mijn ziel zeer wel' (Psalm 139:13,14).

HEERE, niets kan mij voor U bedekken en niets ín mij is bedekt voor U, want ook kent Gij mijn nieren. Zouden de mensen ze kunnen proeven? Liggen ze niet verscholen in mijn schoot? Maar Gij doorgrondt al mijn gevoelens, al zijn ze nog zo zwak. O God, Bezitter van mijn nieren, met al

wat ik voel doet Gij al wat Gij wilt! Wat zou mij voor U kunnen verbergen en wat zou ván mij voor U verborgen zijn? Want Gij hebt mij gemaakt. Zou de Maker Zijn maaksel niet kennen? Gij wist alles van mij voordat Gij mij maakte. Gij weet alles van mij, het is nooit anders geweest. Zal ik mij kunnen bedekken voor mijn Maker, Die mij eens bedekte? Die mij doorgrondde toen niemand mij kende? Want Gij verborg mij als Uw geheim toen Gij mij formeerde als Uw wonderwerk. Mijn ziel wordt door deze wetenschap al meer vervuld met diep ontzag voor U. O

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop, postbus 33, 2950 AA Alblasterdam tel. 078-6912899, fax 078-6919536 e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.

Familieberichten € 0,40 per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag in het bezit van de drukker te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling): voor Nederland: € 11,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober); voor het buitenland: € 23,- per jaar + extra portiekosten. Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av, N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

HEERE, mijn alwetende Maker, ik loof U, omdat Gij mij op zo'n ontzagwekkende wijze onuitsprekelijk wonderbaarlijk hebt gemaakt. Ik loof U en al Uw werken zullen U loven. O grote God, mijn nieren lieven U zeer in mijn schoot.

Want Gij bezit mijn nieren (1)

De heiligen in de Schrift spreken over hun nieren als de plaats van het verborgen gevoelsleven, de oorsprong van de innerlijkste bewegingen. Het grondwoord wordt dan ook op enkele plaatsen vertaald met *binnenste* en vaak in één adem genoemd met het hart (Job 38:36, Psalm 51:8, Jeremia 11:20, 17:10).

Zijn de nieren doorspletten, dan is er diepe smart (Job 16:13). Zijn ze geprikkeld, dan is er heftige en bittere opstand (Psalm 73:21). Verlangt iemand tot bezwijkens toe, zijn nieren verlangen zeer in zijn schoot (Job 19:27). Is er grote blijdschap, dan springen ze op van vreugde (Spreu-

Alleen God doorgrondt en kent elk mens volkomen, alleen Hij proeft onze nieren en kent de smaak van al onze gevoelens.

ken 23:16). Spreekt men vlotjes over God en Goddelijke waarheden, zonder dat er iets van wordt doorleefd, dan zegt Jeremia: HEERE, Gij zijt wel nabij in hun mond, maar verre van hun nieren (Jeremia 12:2b).

Diep in ons bewegen zich onze gevoelens die wel of niet naar buiten openbaar komen: liefde, haat, verlangen, jaloezies, vrees, vastbeslotenheid, wantrouwen en wat al niet meer. Vaak zijn ze niet alleen voor onze naaste verborgen, maar veelal ook voor onszelf. Vooral als de gevoelens gering en oppervlakkig zijn, zoals een snelvoorbijgaande wrevel, een vleug verlangen, een vaag opkomende angst. Wat gaat er al niet in ons om waar we ons niet van bewust zijn of geen naam aan kunnen geven. Maar David beledt: HEERE, Gij doorgrondt en kent mij geheel en al. Een dikke duisternis om mij, zal mij voor U niet bedekken, want de nacht is voor U als het licht. Ja, *niets van mij* is voor U verborgen, waar ook en wanneer ook, uitwendig noch inwendig, *want* Gij bezit zelfs mijn nieren! Dat allerverborgenste leven in mij, is niet alleen voor U openbaar, maar ook in Uw macht. Mijn nieren zijn Uw *bezit*, U

bent er de Eigenaar van en beheert ze. Gij weet hoedanig mijn innerlijkste innerlijk is, Gij proeft (Jeremia 11:20) elk gevoelen in mij en regeert er over, hoe weggescholen en klein dat ook mag zijn.

Want Gij bezit mijn nieren (2)

Wat we doen en zeggen – wat we denken en voelen. Wat kan het ver van elkaar liggen en elkaars tegengestelde zijn, bewust of onbewust. Doen als een liefhebber, maar inwendig haten. De held spelen, maar van binnen vol vrees. Zich verontwaardigd gedragen, maar innerlijk juichen. Geprikkeld in de nieren, maar uitwendig bedaard. Een sterk verlangen, maar aan de buitenkant onverschillig. Alleen God doorgrondt en kent elk mens volkomen, alleen Hij proeft onze nieren en kent de smaak van al onze gevoelens. Voor ons vormen ze vaak een doolhof, voor Hem zijn ze een open boek. David zegt: Gij bezit mijn nieren. Waarmee hij zeggen wil: Het zijn *mijn* nieren; ik blijf verantwoordelijk voor al wat ik voel, zo goed als voor al wat ik doe. Maar Gij *bezit* ze Gij doet er mee wat U behaagt. Ook mijn nieren zijn als teugels in Uw hand waardoor U mij van ogenblik tot ogenblik leidt en regeert. Naar gelang U geeft en onthoudt, zal er vrees of dapperheid

zijn, sterkte of slapheid, verborgen ondersteuning of overmatige droefheid, gunning of afgunst, ontferming of wreedheid, begeerte of afkeer, ontroering of onbewogenheid, op die tijd en die plaats, in meerdere of mindere mate, in welke omstandigheden dan ook.

Hebt u het nooit opgemerkt bij uzelf? Een stille bedaardheid voor een operatie, een wonderlijke kalmte voor een bevalling, moed om verder te gaan, al was er grote droefheid, enz. U was er zelf verwonderd over, u was uzelf niet en zei: Hoe ben ik aldus? Bedenk toch dat God uw nieren bezit, dat van Hem de sterkte en krachten zijn.

En als Hij uw nieren niet beteugelt? Dan is er een sneloprijzende toorn die zich ontaardt in een smartend woord of zelfs in een vuistslag. Dan is Labans afgunst op zijn gezicht te lezen, lonken de ogen vol overspel, haasten de voeten zich op een boze weg, verteert een mens van nijd, enzovoorts (Genesis 31:2; 2 Petrus 2:14).

Heere, Gij bezit mijn nieren. Regeer mij door Uw Woord en Geest!

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

1

Een nieuwe biografie over ds. Hendrik de Cock in een herdenkingsjaar

Deze maand is het 175 jaar geleden, dat de Afscheiding plaats vond die het kerkelijke leven in ons land diepgaand heeft beïnvloed. Op maandagavond 13 oktober 1834 tekende de kerkenraad van de Hervormde gemeente te Utrum de Acte van Afscheiding of Wederkering. De volgende dag - 14 oktober 1834 - werd een ledenvergadering gehouden, die zoals gebruikelijk bijeenkwam in de herberg van de weduwe Koster. Toen ds. Hendrik de Cock met de kerkenraad binnenkwam, knielde de predikant neer in het midden van de vergadering om te bidden. De gehele vergadering knielde met hem voor Gods aangezicht. Na het gebed volgde een

uiteenzetting van de toestand van de kerk. Vervolgens werd het besluit medegedeeld, dat de predikant en de kerkenraad hadden genomen. De Acte werd daarna getekend door 137 personen. De plechtigheid werd besloten met psalmgezang en dankzegging. In totaal waren er in Utrum 247 mensen die zich afscheidden.

Een spontane beweging

De Afscheiding greep spontaan om zich heen. In het hele land vond een ontwaken plaats bij velen die sinds jaar en dag gebogen gingen onder de invloed van het sterk opkomende vrijzinnige denken in de Hervormde Kerk. Men zag tenslotte geen andere

uitweg dan de Wederkeer tot de gereformeerde leer, kerkregering en liturgie. Anderen hadden in de praktijk de band met de plaatselijke Hervormde Kerk verloren, omdat het denken van de Verlichting prediking en pastoraat volledig beheersten. Zij hadden vaak in leesgezelschappen een noodonderkomen gevonden. Door de Afscheiding ontwaakte er in deze kringen een nieuw kerkelijk besef. Er deed zich naar het woord van H. Algra 'een explosie' voor in het gehele land met het accent op het noorden. Eind 1835 waren er al een kleine tachtig afgescheiden gemeenten.

Onze verbondenheid met de Afscheiding

Een deel van de huidige Gereformeerde Gemeenten wortelt in de Afscheiding. Daarbij moeten we echter niet direct denken aan het optreden van ds. Hendrik de Cock (1801-1842), de predikant van Ulrum, al is het ontstaan van de Gereformeerde Gemeente te Kampen op 4 juni 1835 via een afsplitsing onder leiding van D. Hoksbergen met de persoon van De Cock verbonden. De Cock stichtte niet minder dan 87 gemeenten in de noordelijk helft van het land, zo blijkt uit recent onderzoek.

Er kwam echter ook een krachtige afscheidingsbeweging op gang in Zeeland, die in het spoor van ds. De

Cock, de vader van de Afscheiding, wilde gaan. Deze beweging werd de eerste jaren geleid door ds. H.J. Buddingh, de predikant van de gemeente van Biggekerke op Walcheren, die zich in 1836 bij de afgescheidenen voegde. Hij was de man die de stoot gaf tot het opnieuw in gebruik nemen van de Psalmen van Datheen. De gemeenten die hij stichtte, zouden zich later voor een belangrijk deel aansluiten bij die van ds. L.G.C. Ledeboer, die hun voorkeur voor de berijming van Datheen deelde.

Ledeboer werd begin 1841 uit de Nederlandse Hervormde Kerk gezet. Hij voegde zich maar een korte periode bij de afgescheidenen en ging daarna zijn weg in het isolement. Ledeboer werd een reizend prediker, die met name in Zuid-Holland en Zeeland over veel contacten beschikte en gemeenten stichtte. Met hem bereikte de Afscheiding als landelijke kerkelijke beweging een eindpunt. Bij de Vereniging van 1907 ging het grootste deel van de Ledeboeriaanse Gemeenten over tot de Gereformeerde Gemeenten. Het zal duidelijk zijn dat de lijn die onze gemeenten met '1834' verbindt met name loopt via de predikanten Buddingh en Ledeboer.

Voltooiing van een levenswerk

De geschiedenis van de Afscheiding is op veel punten tot in details onderzocht. Levensbeschrijvingen van de acht jonge predikanten die leiding gaven tussen 1834 en 1841 ontbreken evenmin, maar bieden meestal een min of meer beknopte, soms schetsmatige benadering zonder voldoende onderzoek van de bronnen. Daarom is het bijzonder verheugend, dat de kerkhistoricus H. Veldman in het 175ste herdenkingsjaar van de Afscheiding ons een uitvoerige biografie van Hendrik de Cock aanreikt. De schrijver (66) behoort tot de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en woont in het Groningse Zuidhorn. Hij promoveerde op 9 september 2009 te Kampen op deze studie bij prof. dr. M. te Velde.

Veldman was docent geschiedenis bij het gereformeerde voortgezet onderwijs in Groningen en Zuidhorn, publiceerde eerder

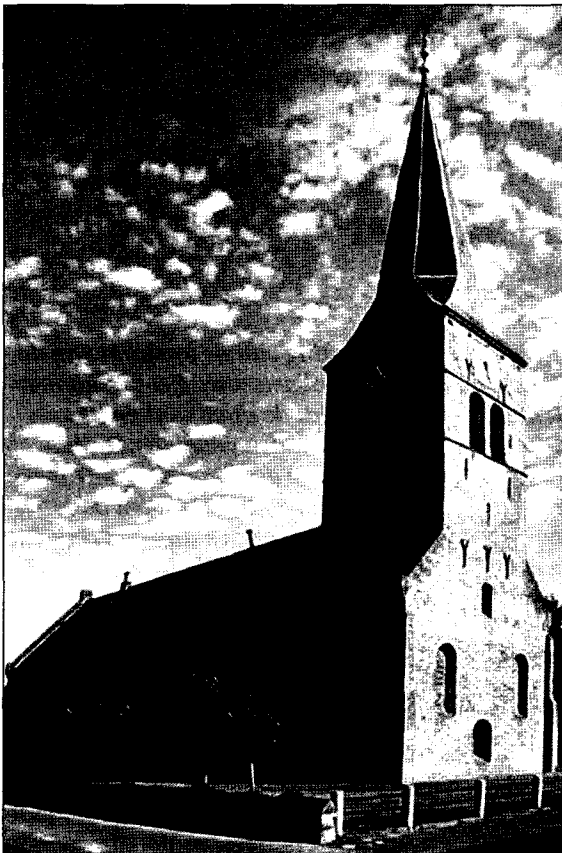
vele (kerk)historische publicaties, terwijl hij ook zijn krachten gaf aan onderwijsleerboeken voor het vak geschiedenis. We wisten dat hij na zijn vervroegde pensionering met een grondige bronnenstudie over Hendrik de Cock bezig was. Daarvoor was alle ruimte, omdat de laatste levensbeschrijving, van de hand van J.A. Wormser, in 1915 verscheen en niet uitblonk door volledigheid. Nu ligt er een dissertatie voor ons van 752 bladzijden in een wat kleine letter. We feliciteren de auteur hartelijk met het voltooien van zijn levenswerk en het behalen van zijn welverdiende graad als doctor.

De opzet van de studie

Het proefschrift bestaat uit twee hoofddelen. Het eerste boek, het eigenlijke proefschrift, tekent Hendrik de Cock op de breuklijnen in theologie en kerk. Dit deel biedt een zorgvuldige, zeer gedetailleerde en in het algemeen heel goed leesbare levensbeschrijving. De chronologische beschrijving wordt onderbroken door de behandeling van een aantal thema's en eindigt met een hoofdstuk over de persoon en het gezin van De Cock.

Van de behandelde thema's noem ik de extase en opwekking in het voorjaar van 1835 in Zuurdijk, de beschrijving van de door De Cock gestichte gemeenten in de periode 1834-1941 en de classisvorming in Groningen en Drenthe in 1836. Ook de fragiele eenheid van het nieuwe kerkverband wordt beschreven, waarbij de diversiteit onder de afgescheidenen en het ontstaan van de Kruisgezinden worden besproken. Het boek biedt in het hoofdstuk "Schreeuw om recht" ook een inventarisatie van de brieven, rekestes en adressen, die aan de overheid werden gericht.

Veel aandacht krijgt "de rekrutering van predikanten". De opleiding van studenten begon in 1839 te Dwingelo. De beknopte Institutie van Calvijn (of "de kleine Calvijn") door Hendrik de Cock opnieuw uitgegeven, diende als leerstellig handboek. Studenten onder de 30 jaar werden verplicht om zich te bekwamen in het Hebreeuws, Grieks en het Latijn. De opleiding droeg de eerste decennia een primitief karakter. Men studeerde om zo spoedig mogelijk de kerken te kunnen dienen. Boeiend is het hoofdstuk over de sociale profielen van de voor mannen van de afgescheiden gemeenten in de provincie Groningen. Daarna volgt een uitvoerige beschrij-



De kerk van Ulrum.

ving van het theologische profiel van Hendrik de Cock. Hierbij komt uitvoerig de verhouding van De Cock tot de Nadere Reformatie en het Gereformeerd Piëtisme aan de orde.

De reactie op het supranaturalisme

Opvallend is de uitvoerige beschrijving in het tweede hoofdstuk van de "Theologie aan de Groningse Universiteit, 1800-1825". Het maakt de theologische achtergronden van de moderne stromingen duidelijk en verklaart de positiekeuze van de Afscheiding voor het gereformeerde belijden. De Groningse universiteit, waar De Cock theologie studeerde, werd beheerst door de dragers van het verlichte christendom of het supranaturalisme. Men wilde een brug slaan tussen de oude, gereformeerde kerkleer en de nieuwe, redelijke inzichten van de Verlichting.

In dit denken baande het navolgen van Jezus via de weg van rede en deugd de weg naar de onsterfelijkheid. Daarmee kreeg De Cock na zijn bekering steeds meer moeite. Hij koos ondubbelzinnig voor de gereformeerde leer. Hij nam in 1833 het initiatief de geheel vergeten Dordtse Leerregels opnieuw uit te geven! Die positiekeuze leverde hem in de classis Middelstum geen vrienden op. Hij stond met zijn gereformeerde over-

tuiging geheel alleen! Veldman geeft op blz. 96 aan dat het supranaturalisme op niet minder dan zeven punten in strijd was met de gereformeerde leer. In het geding waren de leer van de inspiratie van de Schrift, die van de Goddelijke Drie-eenheid, van de twee naturen van Christus, alsmede die van de verzoening door de voldoening van Christus alleen, die van de zonde en de erfzonde en de leer van de predestinatie en de uitverkiezing.

Het ging in 1834 niet om een kerkordelijke kwestie –het dopen van kinderen uit andere gemeenten– maar om de zuiverheid van de kerkleer en het heil van zondaren. De Acte van Afscheiding of Wederkering ademt dan ook de diepe geloofsovertuiging, dat de Heere, de Koning der Kerk, het verlaten van de Hervormde Kerk eiste.

N.a.v. "Hendrik de Cock (1801-1842); op de breuklijnen in theologie en kerk in Nederland", door Herman Veldman; uitg. Kok, Kampen, 2009; gebonden, 752 blz.; ISBN 9789088651281; met cd-rom, euro 45.00.

(wordt vervolgd)

Waarde, ds. M. Golverdingen

een boos oog, lastering, hovaardij, onverstand. Al deze boze dingen komen voort van binnen, en ontreinigen den mens'.

Het is zeker waar dat het hart van de mens door Gods weerhoudende genade in algemene zin ook goede, nuttige en mooie zaken voortbrengt, en die kunnen we op internet ook in ruime mate vinden. Maar net zo zeker is het dat daarnaast alle zonden die hier door Christus worden genoemd, via het wereldwijde web onze huizen binnen kunnen komen. Een blik op een website als YouTube, waar iedereen zijn videotjes op kan zetten, is in dit verband veelzeggend.

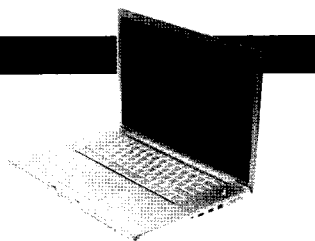
Beïnvloeding

Media weerspiegelen niet alleen de ontwikkelingen in de samenleving, ze beïnvloeden ze ook. Nieuwe inzichten worden via de media verspreid, en vinden hun weg via de ogen en oren naar de hoofden en harten van mensen. Middelijkerwijs was de beschikbaarheid van de media, door de uitvinding van de boekdrukkunst, er de oorzaak van dat Luthers 95 stellingen binnen een paar maanden bekend waren in heel West-Europa. Welke beïnvloeding gaat er dan uit van een medium als internet? Ongewijfeld moeten we het positief waarderen dat veel nuttige en goede informatie door internet breed beschikbaar komt. Maar tegelijk mogen we er onze ogen niet voor sluiten dat de keerzijde van het world wide web, als doorgeefluik van de door de Heere Jezus in Markus 7 genoemde zonden, zijn effect niet mist.

De vorst der duisternis heeft er met de komst van internet een geweldig arsenaal aan hulpmiddelen bij gekregen, om tijd, hoofd en hart te vullen met het hier en het nu, met de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens. Nog nooit is het hem zo gemakkelijk gemaakt om de oor- en oogpoort van vrijwel ieder mens te bereiken met alles wat God verbiedt, maar wat wel aansluiting vindt op ons hart. Om zo onze gewetens af te stompen met continue uitingen van zonde, waar we meer en meer aan gewend dreigen te raken. Soms zelfs zo dat zielen verwoest worden, en huwelijken en sociale verbanden ontwracht raken door bijvoorbeeld porno- en spelverslaving.

Beschermen

Als we ons bewust zijn van het sluipende gevaar van deze beïnvloeding, moet dat gevolgen hebben voor de



De invloed van internet

Media zijn een spiegel van de samenleving. En dan met name van dat deel van de samenleving dat in staat is om informatie via deze media naar buiten te brengen. Vroeg waren dat de mensen in de bovenlaag van de bevolking, omdat alleen zij konden schrijven. Later kwamen daar de uitgever van kranten en tijdschriften, en de programmamakers op radio en televisie bij.

In de 21^e eeuw wordt het aanbod van informatie via de media eigenlijk nergens meer door beperkt. Internet maakt het mogelijk dat iedereen die dat wil, zijn of haar eigen toontje kan

meefluiten in de mediakakofonie. In dit artikel willen we nagaan welke gevolgen dat heeft voor de wijze waarop we het medium internet gebruiken.

Wat leeft er in die samenleving, waarvan de media een afspiegeling zijn? Met andere woorden, wat komt er uit het hart van de mens in die samenleving voort? De Heere Jezus geeft in Markus 7:20-23 een antwoord op deze vraag: 'En Hij zeide: Hetgeen uitgaat uit den mens, dat ontreinigt den mens. Want van binnen uit het hart der mensen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen, dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid,

wijze waarop we met internet omgaan. Het eerste dat in dit verband aandacht behoeft, is dat we ons zo goed mogelijk tegen de ergste uitwassen beschermen, door middel van filtering. Hoewel een filter nooit 100 % bescherming kan bieden, is het een onmisbaar hulpmiddel om het kwade zo veel als mogelijk is te weren.

Er zijn in Nederland drie aanbieders van gefilterd internet: Filtnet, Kliksafe en Solcon. De drie aanbieders hebben gemeen dat ze pornografie en godslastering zoveel mogelijk proberen te weren, maar verder verschilt hun aanpak nogal sterk. Via Filtnet en Solcon kunnen de meeste televisieprogramma's gewoon bekeken worden, terwijl alleen Kliksafe zaken als topsport, films, geweldspellen en vrijwel alle televisieprogramma's blokkeert. Websites als de al genoemde YouTube worden door Solcon en Filtnet doorgelaten, maar door Kliksafe tegengehouden vanwege de heel vaak ontoelaatbare inhoud.

Misverstanden

De praktijk wijst uit dat er rondom internetfiltering wel wat misverstanden bestaan, alsof er met een filter bijna niets meer beschikbaar is, zodat het eigenlijk maar als een blok aan het been fungeert. De werkelijkheid is echter dat wie internet nodig heeft voor studie of beroep, met alle drie de filter-aanbieders heel goed uit de voeten kan, en in de praktijk altijd toegang heeft tot de informatie die nodig is. Wie zich echter in de sfeer van sport en entertainment begeeft, zal inderdaad veel frequenter tegen de grenzen van het filter aanlopen.

Onbijbels

Filters zijn niet perfect. Soms laten ze informatie door die beslist geblokkeerd had moeten worden. Een enkele keer houden ze ook pagina's tegen die doorgelaten hadden kunnen worden. We mogen dan ook zeker niet veronderstellen dat we door middel van filtering alle gevaren die aan internetgebruik kleven het hoofd hebben geboden.

Desalniettemin kan het niet zo zijn dat we bidden 'Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze', en dat we ons tegelijkertijd door internettoegang zonder filter blootstellen aan de aanvallen van de vorst der duisternis, die het altijd gemunt heeft op onze ondergang. Paulus houdt ons in dit verband voor: 'En geeft den duivel geen plaats' (Efeze 4:27).

Wie een open internettoegang in huis heeft, negeert de waarschuwing van de apostel, en handelt daarmee onbijbels en onverantwoord. 'Zo dan, die meent te staan, zie toe, dat hij niet valle' (1 Korinthe 10:12). En bij de keuze van het filter heeft Kliksafe de voorkeur, mede omdat het ook de mogelijkheid van televisie kijken via internet behoorlijk beperkt.

Matigheid en soberheid in het gebruik van internet blijft een goede zaak. Dat kan bijvoorbeeld tot uitdrukking komen in de hoeveelheid tijd die we eraan besteden.

Vreze des HEEREN

Het blijft nodig dat ouders toezicht houden op de kinderen en op elkaar. Matigheid en soberheid in het gebruik van internet blijft een goede zaak. Dat kan bijvoorbeeld tot uitdrukking komen in de hoeveelheid tijd die we eraan besteden. Verder blijft selectie nodig. Beperken we ons

tot datgene wat nuttig is, of gebruiken we het world wide web ook als tijdverdrijf?

Maar ook bij al dergelijke nuttige en noodzakelijke maatregelen moeten we beseffen dat dit het ultieme antwoord niet kan zijn. Komt er ook in de wijze waarop we internet gebruiken iets van openbaar dat we een vreemdeling zijn hier beneden? Dat we weliswaar in deze wereld onze door God gegeven plaats innemen, en toch in onze handel en wandel laten blijken niet van deze wereld te zijn?

Toen Jozef werd geconfronteerd met een aanhoudende verleiding door de vrouw van Potifar, antwoordde hij: "...hoe zoude ik dan dit een zo groot kwaad doen, en zondigen tegen God!' (Genesis 39:9b). Hij vreesde de HEERE, en dat weerhield hem van het kwaad. Met minder kan het niet.

(wordt vervolgd)

Commissie Moderne Media

Contact

Als er vragen zijn, kunt u reageren via: info@commissiemedia-gg.nl of schriftelijk aan de Commissie Moderne Media, p/a. L.A. Kroon, Harzstraat 26, 3446 DM Woerden.

Werken voor de kerk

In de rubriek "Werken voor de kerk" presenteren de diverse deputaatschappen van ons kerkverband zich. Verschillende vragen komen aan de orde: Wanneer en waarom werd het deputaatschap opgericht? Wat is zijn mandaat? Wat zijn de werkzaamheden? Deze week: het deputaatschap Buitenlandse kerken.

Regelmatig treft u een mededeling aan in De Saambinder van het deputaatschap Buitenlandse Kerken. Het betreft dan het bericht dat een predikant van onze zustergemeenten overzee, the Netherlands Reformed Congregations of North America, een bezoek aan Nederland brengt en een aantal preekbeurten in onze gemeenten vervult. Dat de werkzaamheden van het deputaatschap Buitenlandse

Kerken meer omvat dan het verzorgen van deze meldingen zal duidelijk zijn.

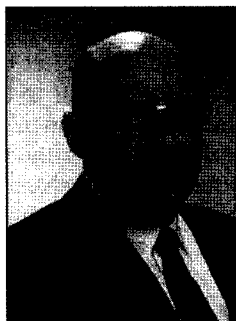
Correspondentieband

Op de Generale Synode te Utrecht in 1956 werd al gesproken over de verhouding tot de buitenlandse kerken. Er was een commissie aan het werk gezet die op grond van het gereformeerde kerkrecht de Synode van advies moest dienen.

De Synode kwam tot een uitspraak die tot op vandaag richtinggevend is voor ons werk.

'De kerk, waarmede men in correspondentie wenst te treden, moet tot zodanige openbaring gekomen zijn, dat zij in leven en leer kenbaar is als kerk van Christus. Maar waar dan ook deze voorwaarden vervuld zijn, behoort zich de correspondentie zo

Ds. J. Mol 40 jaar predikant



Op 17 september mocht onze geliefde broeder ds. J. Mol gedenken veertig jaar geleden bevestigd te zijn tot dienaar des Woords. Met de woorden uit Efeze 6:19: "En voor mij, opdat mij het woord gegeven worde in de opening mijns monds met vrijmoedigheid, om de verborgenheden des Evangelies bekend te maken", heeft ds. Mol zich aan de gemeente van Hardinxveld-Giessendam verbonden. Na vijf jaar volgden de gemeenten van Rijssen-Zuid (1974-1982), Elspeet (1982-1986) en Werkendam (1986-1992). Op 31 maart 1992 is hij, na een hartoperatie, met emeritaat gegaan. Te Werkendam werd afscheid gepreikt uit 2 Korinthe 1:19: "Want de Zone Gods, Jezus Christus, Die onder u door ons is gepredikt, namelijk door mij en Slivanus en Timotheüs, was niet ja en neen, maar is geweest ja in Hem." Regelmatig heeft het in de prediking geklonken: "Niets uit ons, alles uit Hem, zo reist de Kerk naar Jeruzalem".

Die prediking mocht ook nog doorgaan tijdens zijn emeritaat. Hulpdienst in Drachten en later in

Rijssen-West bracht met zich mee dat ds. Mol vrijwel iedere zondag in een plaatselijke gemeente mocht voorgaan naar de lust van zijn hart. Daarnaast werden ook de vacante gemeenten gediend. Het is de Heere geweest Die daar de kracht voor heeft gegeven. In 2006 is ds. Mol ernstig ziek geweest, zo zeer dat voor zijn leven werd gevreesd. De Heere heeft hem echter willen sparen. Samen met zijn vrouw, die de hoge leeftijd van 92 jaar heeft, mag hij er nog zijn. Na zijn ziekte brak echter wel de tijd aan dat het preken niet meer ging. Dat is heel wat, zeker als er de begeerte is om anderen al de rechten van Gods mond te onderwijzen. Soms zou onze broeder het wel uit willen roepen: "Hij alleen!" Alles heeft echter zijn bestemde tijd, zo ligt het in het hart van onze geliefde broeder. En hoewel de krachten afnemen, mag hij samen met zijn vrouw nog meeluis-teren en meezuchten.

Zaterdag 19 september is in de familiekring, met de kerkenraad van Rijssen-West en predikanten van Rijssen herdacht dat de Heere deze 40 jaar heeft willen geven. Zondag 20 september is er aan het einde van de kerkdienst aandacht aan gegeven. Onze broeder zou zeggen: hou maar op. Het gaat niet om hem. We hopen van harte dat in de avond van het leven blijken mag wat we vinden in de 71^e Psalm: "O God, Gij hebt mij geleerd van mijn jeugd aan, en tot nog toe verkondig ik Uw wonderen. Daarom ook, terwijl de ouderdom en de grijsheid

daar is, verlaat mij niet, o God, tot dat ik dit geslacht verkondige Uw arm, allen nakomelingen Uw macht." Op 25 maart 1922 werd onze broeder geboren in Rhenen. Hij was de oudste van de zes kinderen. Al vroeg, namelijk op twaalfjarige leeftijd, moest hij zijn moeder, die voorging en voorleefde in de vreze des Heeren, missen. Wat heeft de noodzaak van bekering vroeg op zijn hart gewogen. Terugblikkend mag wel gezegd worden: "Gij hebt mij geleerd van mijn jeugd aan". De Heere riep tot het ambt van dienaar des Woords. Dat lag al jong op zijn ziel. En de Heere heeft het waar gemaakt. Dit geslacht heeft hij mogen verkondigen Gods wonderen, Gods arm, Gods macht. De verborgenheden van het Evangelie mochten worden ontvouwd. Nu is onze broeder oud geworden. Zaterdag hebben we het meegemaakt hoe kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen en een achter-achterkleinkind hem de hand gaven. In het broze heden mochten ze zien en horen hoe de Heere tot nog toe wonderen verkondigd! Met een enkel woord zei onze broeder heel veel! En wat het toekomstige betreft? Het gebed mag worden nagebeden nu de ouderdom en de grijsheid daar is: "verlaat mij niet O God". Als het sterven wordt, moge het stamelend worden gezegd: Hij alleen! Zo reist de Kerk naar Jeruzalem.

Rijssen,

ds. D. de Wit

wijd mogelijk uit te strekken, naar artikel 27 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis'.

Met de NRC, onze zustergemeenten in Noord-Amerika, werden een aantal belangrijke afspraken gemaakt. Het erkennen van elkaars attestaties. Dit betekent dat wanneer leden van onze gemeenten verhuizen naar Canada of de VS, zij zich op grond van deze afspraak als leden bij één van de gemeenten binnen het kerkverband van de NRC kunnen aansluiten.

Een ander belangrijk besluit was het over en weer beroepbaar zijn van elkaars predikanten.

Dit besluit houdt dus niet alleen in dat de kansels open staan voor bezoekende predikanten, maar dat gemeenten uit Noord-Amerika predikanten in Nederland kunnen beroepen en andersom.

Ook werd afgesproken elkaar op de hoogte te houden van gewichtige zaken. Elkaar op punten van gewicht niet alleen te informeren, maar ook te

adviseren en naar elkaars mening te luisteren over belangrijke thema's die betrekking hebben op leer en leven. Een recent voorbeeld hiervan is de kerkelijke bezinning op de moderne media.

Inzake de leer is gezegd dat de correspondentieband ook inhoudt dat elkaars leeruitspraken worden overgenomen, 'tenzij zij elkander overtuigen dat deze in strijd zijn met Schrift en belijdenis'.

Om aan deze zaken goede aandacht

te geven riep de Synode het deputaatschap Buitenlandse Kerken in het leven. Dit deputaatschap moet het contact namens de Synode onderhouden met de kerken waarmee een correspondentieband is aangegaan. Dit betekent dat ons deputaatschap door middel van een afgevaardigde aanwezig is op de Synode van de NRC.

De onderlinge verbondenheid blijkt ter Synode ook uit het feit dat onze afgevaardigden over en weer een adviserende stem hebben. Dat betreft inmiddels niet alleen onze zustergemeenten in Noord-Amerika, waaraan we ons zeer nauw verbonden weten. Maar ook de gemeenten in Papoea en Nigeria die als vrucht op het zendingswerk tot stand zijn gekomen. Op de laatst gehouden Synode is besloten dat predikanten uit deze kerken op onze kansels mogen voorgaan in door ambtsdragers vertaalde diensten. Het inhoudelijk behartigen van de contacten met de Gereja Jemaat Protestan di Indonesia en de Nigeria Reformed Church wordt door het Deputaatschap voor de Zending behartigd.

Carterton en Randburg

Een tweede hoofdtaak heeft betrekking op een tweetal emigrantengemeenten. De Synode heeft het deputaatschap belast met het consulentchap van de gemeenten buiten onze landsgrenzen, die een verband hebben met ons kerkverband in Nederland.

Het betreft de gemeente Randburg in Zuid-Afrika en de gemeente Carterton in Nieuw-Zeeland. Het uitoefenen van het consulentchap is een verantwoordelijke maar ook een moeilijke taak. De enorme afstanden spelen hierbij een belangrijke rol. Wij zien ons geroepen om een aantal zondagen per jaar in de dienst des Woords en de bediening van de sacramenten te voorzien. Daarbij moet u ook denken aan bevestiging van ambtsdragers, huwelijksbevestiging, de kerkenraad adviseren en bijstaan wanneer dat nodig is, enzovoorts. Omdat de instandhouding van deze gemeenten ook tot onze verantwoordelijkheid behoort, is het nodig om regelmatig kerkvisitatie te houden. Wij spannen ons in om dat tweejaarlijks te doen.

De gemeente Carterton in het verre Nieuw-Zeeland mag al vele jaren een eigen predikant hebben. Dit verlicht het werk van het deputaatschap aanzienlijk. Toch is het ook goed om met

deze gemeente in haar geïsoleerde positie contact te onderhouden en de visitatiebezoeken plaats te laten vinden.

Bij de werkzaamheden kan als derde hoofdtaak nog genoemd worden het adviseren van leden die willen emigreren. In dat verband krijgen we ook vragen van studerende die voor een korte tijd in het buitenland een studie volgen of een stageplaats hebben gekregen. Daarbij kan in overleg met de kerkenraad van de thuisgemeente gekeken worden naar de mogelijkheid van het meegeven van een zogenaamde 'reisattestatie'. Dikwijls kan er vanuit de kerkelijke betrokkenheid worden meegedacht zodat ook bij een korter verblijf in het buitenland, met name in Canada en de VS, er een band met onze zustergemeenten gelegd kan worden. Er zijn trouwens ook goede mogelijkheden in Carterton en Randburg. Een dergelijke uitwisseling heeft zelfs al meerdere keren tot een huwelijk geleid.

Hartelijke verbondenheid

Ook aan het werk van ons deputaatschap zijn zorgen verbonden. Altijd weer zijn er zaken in het kerkelijk leven die zorg met zich meebrengen. Dat is over de grens niet anders als in Nederland.

Er is gelukkig ook een andere kant. Namelijk de hartelijke verbondenheid vanuit de Schrift en de belijdenis. Dan gaat het niet alleen om de formele grondslag maar vooral om de herkenning van hart tot hart. Het is altijd zo'n verblijdende ervaring, om ondanks de grote afstand en het verschil in taal en cultuur, elkaar te verstaan vanuit het wonder van Gods genade, verheerlijkt in een zondaarshart. Dan ervaren Gods knechten op elkaars kansels de opening van het Woord en de leiding van Gods Geest. De hoorders, jongeren en ouderen, voelen iets van het beslag van Gods Woord. En Gods kinderen worden geraakt in hun ziel omdat de stem van Christus in de prediking doorklinkt in hun hart. Ook al spreekt de verkondiger van het Woord dan met een accent, of slipt er hier en daar een taalfout in, het valt weg onder de zegen van de Heere. Dat verbindt! Dan worden de zorgen samen gedragen, maar mag er ook verwachting zijn van de Koning van de Kerk. Hij bewaart en vermeerdert Zijn Kerk!

Namens het deputaatschap
Buitenlandse Kerken,
Ds. L. Blok, voorzitter
Ds. W. Harinck, secretaris

Godslastering

Het is al weer bijna twee jaar geleden dat er een debat werd gehouden naar aanleiding van het proefschrift van M.W. Dekker over de theologie van Eberhard Jüngel. Het ging over godslastering. In dat debat werd de stelling verkondigd dat God wel tegen spot kan. We hebben er in de Saambinder aandacht aan besteed (14-02-2008).

Ik moest er aan denken toen ik de scriptie las van mr. H. van der Wilt. Daaruit klinkt een heel ander geluid. Hij deed onderzoek naar de validiteit van de argumenten omtrent het wel of niet afschaffen van het verbod op smalende godslastering. Naar aanleiding van zijn onderzoek pleit de auteur voor een nieuwe redactie van artikel 147 van het Wetboek van Straf-

recht. Ik zal u niet vermoeien met alle juridische argumenten die door Van der Wilt worden aangevoerd om zijn pleidooi te ondersteunen. De Bond tegen het Vloeken heeft een persbericht uitgegeven waarin deze argumenten met hun weerlegging kort worden genoemd. Ook in het Reformatorisch dagblad van 17 september 2009 is uitvoerig aandacht aan deze scriptie gegeven.

Ik ben blij met de inhoud van deze scriptie. Op een alleszins verantwoorde en ook deskundige wijze worden de belangrijkste argumenten die worden aangevoerd om het artikel af te schaffen van commentaar voorzien en naar de prullenbak verwezen. De jonge meester in de rechten is er in geslaagd om dat op een zodanige wijze te doen dat zijn scriptiebegelei-

der aan de Erasmus Universiteit van Rotterdam kon schrijven: "Harmen heeft op een zeer zelfstandige, gedegen, kritische en genuanceerde wijze onderzoek verricht, hetgeen hij vervolgens gestructureerd, inzichtelijk en prettig leesbaar op papier heeft gezet. Niet alleen is de scriptie aldus van een zeer hoog academisch niveau - en is niet voor niets met een 9,5 gewaardeerd - maar bovenal is het evident van actuele waarde."

We wensen de 112 pagina's tellende scriptie graag op de burelen van de politieke partijen die zo nodig een initiatiefvoorstel moeten indienen om het verbod op smalende godslastering alsnog van tafel te krijgen. Maar ook op de burelen van hen, die hun betoog dat het artikel moet blijven gehandhaafd met argumenten

zoeken te ondersteunen.

Het is bepaald geen eenvoudige zaak om een zo beladen onderwerp als artikel 147 van het Wetboek van Strafrecht tot onderwerp van een scriptie te maken, waarop de auteur is afgestudeerd in het strafrecht. Het is tegen de tijdgeest in gaan en dat vraagt moed en doorzettingsvermogen. We willen de jonge advocaat, behorend tot de Gereformeerde Gemeente van Capelle aan den IJssel-Middelwatering, vanaf deze plaats van harte de zegen des Heeren toewensen in zijn werk als advocaat te Zwijndrecht. We hopen dat de Heere hem wil bekwamen om ook in de toekomst pal te staan voor christelijke waarden en normen.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

**"De nachtgezichten van Zacharia";
door ds. C. Smits. Uitg. boekhandel
De Roo - Zwijndrecht;
ISBN 978-90-8718-007-2;
218 pag.; € 16,90.**

Deze uitgave bevat elf preken over de nachtgezichten van Zacharia.

**"Zaaien in de Jordaan" (tweede druk),
door Johan Krijgsman.
Uitg. de Banier te Apeldoorn;
ISBN 978 90-336-0747-9;
54 pag.; € 9,95.**

In twintig columns vertelt de auteur over zijn dagelijks werk als evangelist op de evangelisatiepost van de Geref. Gemeenten: "Bij Simon de Looier" te Amsterdam.

**"Calvijn en het Nederlandse
Calvinisme"; door dr. W.A. den Boer.
Uitgave van de reeks Apeldoornse
studies; ISBN 978-90-75847-26-0;
48 blz.; € 7,50.**

In dit boekje wordt onder meer geschetst hoe de Reformatie gestalte kreeg in de zestiende-eeuwse Nederlanden en welke directe en indirecte invloed Calvijn daarop heeft uitgeoefend.

De hieronder vermelde vier uitgaven zijn verkrijgbaar bij de Stichting Lectori Salutem, Van Steenbergelaan 37, 3931 WR Woudenberg.

**"Wachters over het huis en de stad van
God"; door J. Mastenbroek.
ISBN 978-90-76973-23-4;
44 pag.; € 2,50.**

In deze brochure worden enkele bekende Rotterdamse ouderlingen belicht, die de Geref. Gemeente van Rotterdam-Centrum, de Boezemingskerk, hebben gediend.

**"De bekering van een wegloper";
door ds. C.J. Meeuse.
ISBN 978-90-76973-26-5;
16 pag. € 1,50.**

Een preek over Onésimus n.a.v. Filémon:15.

**"Van Rome naar Sion";
bewerkt naar C.M. Bontenbal,
"Uit Rome naar Zion.
Een lichtende kaars"; maart 1971.
Uit het leven van Theodorus en Gerardi-
na Bontenbal.**

**"De Muidense scheepstimmerman";
door drs. A. Ros bewerkt naar Gods
vrijmachtige genade verheerlijkt aan
eenen zondaar, Nijkerk 1863.
Uit het leven van oefenaar Pieter van
Veen.**

BOEKAANKONDIGINGEN

**"Het gulden boekske";
door Johannes Calvijn.
ISBN 978 90 336 2959 4; 97 pag.**

In dit boekje laat de reformator Calvijn zien hoe belangrijk het is om een christelijk leven te leiden.

**"De zonde van onwil";
door Abraham Hellenbroek.
ISBN 978 90 336 2960 0; 80 pag.**

Hierin wijst Hellenbroek in een overdenking van Spreuken 28:14 op het geluk dat de vreze des Heeren brengt. Vervolgens geeft hij in een preek over Johannes 5:40 aan hoe ernstig de zonde van onze onwil is.

**"Het gebed des Heeren";
door Thomas Manton.
ISBN 978 90 336 2985 7; 120 pag.**

Deze Engelse puritein spreekt in dit boekje over de noodzaak van het gebed en geeft ook allerlei praktische raadgevingen hoe men bidden moet. Bovengenoemde drie boekjes zijn verschenen bij uitgeverij de Banier te Apeldoorn in de reeks "Graankorrels" en kosten € 7,90 per stuk.

**"Gebeden"; door Johannes Calvijn.
Uitg. De Groot Goudriaan - Kampen;
ISBN 978 90 8865 103 8;
80 blz.; € 12,50.**

In dit boekje zijn 75 gebeden gebundeld die Calvijn heeft uitgesproken na het geven van een college of Bijbellezing.

**"Aan vader";
door ds. P. van Ruitenburg.
Uitg. Den Hertog - Houten;
ISBN 978 90 331 2187 6;
71 pag.; € 9,90.**

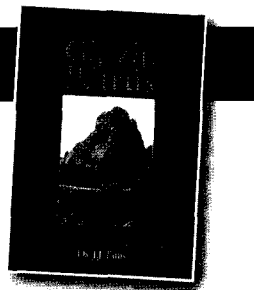
Het gaat in dit boekje over vaders die zich over hun kinderen ontfermen, over hun tafelgebed en positieve inslag, over hun vreugde en verdriet. De auteur laat vanuit de Schrift zien wat vader zijn inhoudt.

**"De brief aan Filémon";
door ds. M.A. Kempeneers.
ISBN 978 90 336 2965 5;
€ 12,90; 72 pag.**

**"De brief van Judas";
door ds. K. Visser.
ISBN 978 90 336 2966 2;
€ 12,90; 64 pag.**

**"De brief aan Efeze";
door ds. W. Pieters.
ISBN 978 90 336 2964 8;
€ 13,90; 130 pag.**

Dit drietal boeken is verschenen bij uitgeverij de Banier te Apeldoorn in de serie "Aan u geschreven". In deze serie worden de brieven van Paulus en andere bijbelschrijvers behandeld.



"Gij zijt Petrus"
 door ds. J.J. Tanis, uitg. de Banier,
 Apeldoorn; ISBN 978 90 336 2967 9.
 160 blz.; € 15,90.

In deze bundel staat een van de twaalf discipelen centraal, namelijk Simon Petrus. De titel van het boek is ontleend aan Mattheus 16:18. Tevoren beleed hij, als woordvoerder sprekend voor de andere discipelen: 'Gij zijt de Christus de Zoon des levenden Gods'. Het antwoord van Jezus luidt dan: 'Gij zijt Petrus en op deze Petra zal Ik Mijn gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen'.

Zalig zijn degenen die deze belijdenis door genade mogen leren. Dat wil de Heere, naar Zijn welbehagen, werken in harten. En dat door middel van Woord en Geest. Juist met het oog op dit laatste, zal het de wens en bede zijn van onze broeder Tanis, dat de Heere de overdenkingen tot zegen wil stellen. Opdat onbekenden geleid worden vanuit de duisternis van de zonde tot het licht van Gods genade. Maar ook opdat degenen die van genade geen vreemde zijn, te midden van alle strijd, bemoedigd en versterkt mogen worden.

Een citaat ter verduidelijking: 'Wanneer u onbekeerd verder leeft, gaat het naar een eeuwige honger en dorst. Er liggen er wat in de hel te kermen, zonder een druppel tot verkoeling van hun tong. 't Zal zo vreselijk zijn zonder God God te moeten ontmoeten. Om dan voor eeuwig buitengesloten te worden. Daarom, haast u om uws levens wil, want als kaf gaat de dag voorbij. God werkt, ook nu. Het Woord mag bediend worden. We prediken u Adam en Christus, dood en leven, Wet en Evangelie, recht en genade. We begeren te separeren tussen wat het is en wat het niet is; opdat er in uw midden gedronken mag worden redelijke onvervalste melk. Veracht het niet. En zuigelingen die niet weten zuigeling te zijn: Drink maar! Je kunt er toch niet afblijven. Je kunt niet van dat Woord afblijven. Waarom niet? Het Woord kan van u niet afblijven. Soms zou je je werk vergeten en je taak verwaarlozen. Zeker, er komen andere tijden, als de Heere overgaat van melk naar vaste spijs. Maar van tijd tot

tijd is de melk zo zoet en begeerlijk'. In de overdenkingen ontmoeten we ds. Tanis als een bewogen prediker, die op praktische wijze het Woord zo dicht mogelijk bij de hoorder/lezer wil brengen. De toon is warm en hartelijk. De twaalf overdenkingen zijn geschikt voor persoonlijk gebruik, maar kunnen ook worden gebruikt in leesdiensten. Aan het slot van iedere overdenking wordt daartoe naast een Schriftgedeelte ook te zingen psalmverzen gegeven. Van harte wens ik dit boek in vele handen. De Heere stelle het tot zegen!

Dordrecht,

ds. A.A. Brugge

"Weest in geen ding bezorgd"
 door diverse predikanten van de
 Gereformeerde Gemeenten;
 uitg. werkgroep Shalom (druk:
 Pieters Grafisch bedrijf, Groede);
 aantal blz. 95; € 7,50; te bestellen bij
 de werkgroep via tel.nr. 0113-342052
 of per e-mail: shalom@filternet.nl

'Weest in geen ding bezorgd'. Dat schrijft de apostel Paulus aan de gemeente van Filippi. Een schijnbaar onmogelijke opdracht, want wat kunnen er een zorgen en moeiten zijn in dit leven. Maar de apostel wijst ook de weg naar deze onbezorgdheid: 'Maar laat uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God'.

Hierover gaat een boekje uitgegeven op initiatief van de werkgroep Shalom. Dit is een bezoekgroep bestaande uit vrijwilligers die zich richten op mensen die in een sociaal isolement driegien te raken. Met het oog daarop werd in 2006 het meditatieve geschenkboekje "Vreest niet" uitgegeven. Daarop kwamen zoveel positieve reacties dat hieraan een vervolg is gegeven met dit boekje: "Weest in geen ding bezorgd".

Psychische problemen leidt vaak tot vermindering van sociale contacten. Het isolement waarin men dan terecht kan komen, veroorzaakt veel leed is. Juist

voor deze mensen is dit boekje uitermate geschikt. Maar niet alleen voor hen, want iedereen kent in zijn leven periodes van benauwdheid, strijd, eenzaamheid, verdriet, angst en hulpeloosheid. De auteurs schrijven praktisch en sporen op indringende en bewogen wijze aan om het in alle omstandigheden van de Heere te verwachten, want: groter dan de Helper kan de nood niet zijn.

Het boekje bevat een verzameling van korte meditaties, gedichten en passende illustraties. De meditaties zijn geschreven door ds. G.J. van Aalst, ds. G.J. Baan, ds. W. Harinck, ds. G.J.N. Moens, ds. J.S. van der Net en ds. D.W. Tuinier. Tekenaar en schilder Wim van de Wege voorzag het van passende illustraties.

Het is goed om dit boekje zelf te lezen, maar het is ook mooi om cadeau te geven. Mensen in psychische problemen komen er meestal niet aan toe om lange gedeeltes te lezen. Deze korte stukjes, rijk van inhoud, bieden daarin een goede handreiking. Van harte aanbevolen!

Kapelle-Biezelinge,

H. van Groningen

"Volharden in geloof"
 door Ronald Boyd-MacMillan;
 uitg. Boekencentrum, Zoetermeer;
 ISBN 9 789023 922681;
 188 pag.; € 14,90.

'In de wereld zult ge verdrukking hebben', sprak de Zaligmaker tot Zijn discipelen. De kerkgeschiedenis leert dat druk en vervolging het deel van Gods gemeente zijn geweest in alle tijden. Dat is vandaag niet anders; we

behoeven daarvoor slechts de krant open te slaan. Voor de kerk van Christus is het dus zeker geen normale situatie om zonder verdrukking en vervolging te kunnen leven, zoals dat in ons land (tot op zekere hoogte) nog het geval is.

Het hier besproken boek, waarvan inmiddels een tweede druk verscheen, draagt als ondertitel: 'Een onthullende gids over de wereldwijde vervolging van de kerk'. Het is gebaseerd op eigen onderzoek van de auteur, mede op basis van persoonlijke ontmoetingen met vervolgd christenen. Vooral situaties in Irak, India en China komen hierbij in beeld. Enerzijds lezen we van verschrikkelijk lijden om des geloofs wil; anderzijds zien we ook treffende voorbeelden van



geloofsmoed en bovenal van Goddelijke ondersteuning en soms wonderlijke uitredingen.

De auteur wil ons echter niet in de eerste plaats een verslag geven van ervaringen van geloofsvervolgden. Hij wil vooral inzicht geven in de methoden die de vorst der duisternis pleegt te hanteren en hoe hij daartoe zijn instrumenten kiest, gebruikmakend van concrete omstandigheden. Zo kunnen wij de patronen in de vervolgingen onderkennen en de vervolgde christenen des te beter helpen, aldus de schrijver. Dit deel van het boek is zonder meer onthullend en buitengewoon leerzaam.

Vervolgens komt Boyd-MacMillan tot een eigen definitie van wat onder vervolging moet worden verstaan. Hij omschrijft vervolging als 'elke vijandigheid die vanuit de wereld wordt ervaren als gevolg van de identificatie met Christus. Dit kan vijandige gevoelens, houdingen, woorden en handelingen omvatten'. Deze omschrijving is veel breder dan wat wij in het algemeen als vervolging beschouwen. Hij onderbouwt dit door te verwijzen naar de wijze waarop in het Nieuwe Testament de haat jegens Jezus Christus en Zijn discipelen openbaar komt. Dit omvat naast daadwerkelijk geweld ook laster en bedreiging. In dit verband kan ook gewezen worden op de zaligspreking van de vervolgden in de Bergrede (Mattheus 5: 10 en 11). Zo bezien is vervolging ineens niet meer iets wat alleen ver weg plaatsvindt, maar dan komt het letterlijk erg dichtbij!

Wie kennis neemt van de haatreacties op diverse internetsites richting het christelijk volksdeel, wanneer er maar iets in kerkelijke kring aan de orde is dat de publiciteit haalt, beseft de actualiteit hiervan. De auteur wijst in dit verband ook op het Bijbelwoord dat allen die godzalig willen leven in Christus Jezus, vervolgd zullen worden (2 Timotheus 3:12). Hij wil ons ervan overtuigen dat de kerk wereldwijd midden in de geestelijke strijd staat en niet zonder verdrukking en vervolging kan zijn. Als we dat niet beseffen betekent dit dan niet dat de kerk in slaap gevallen is? Ik denk dat we deze waarschuwing voluit ter harte moeten nemen.

Tenslotte gaat de schrijver in op de vraag wat wij kunnen leren van de vervolgde christenen. Hij wijst erop dat het contact van de westerse kerken met vervolgde christenen geen eenrichtingsverkeer kan zijn (alleen hulpverlening) maar dat wij terdege ook van hen kunnen leren wat betreft het staan in de geestelijke strijd. De schrijver doet dit vanuit drie thema's, geloofsmodel, geloofswaarschuwing en geloofsstimulans. Vooral hier lijkt het

boek sterk gestempeld door evangelische invloeden. Op het punt van zijn geloofsbeschouwing kunnen we de auteur zeker niet altijd volgen.

Deze kritische noot laat onverlet dat we er niet verstandig aan zouden doen dit boek zonder meer ter zijde te leggen. Ook ons wordt hier immers een spiegel voorgehouden. In het bijzonder komt de vraag op ons af of wij voldoende beseffen dat de kerk van Christus wereldwijd in een geestelijke strijd is gewikkeld. Leeft onder ons de verbondenheid met hen die daadwerkelijk lijden onder vervolgingen? Gods Woord zegt: als één lid lijdt, lijden alle leden. De nood van de vervolgde kerk zou voor ons ook persoonlijk voortdurend een gebedszaak moeten zijn.

Beseffen we bovendien wel voldoende dat ook wij in Nederland midden in de

geestelijke strijd staan? Deze strijd spitst zich steeds meer toe. Tal van vrijheden die wij nu nog mogen hebben, zijn bepaald geen rustig bezit meer, integendeel. Ds. A. Moerkerken heeft er terecht op gewezen dat er bij vervolging meestal sprake is van een ontwikkeling in drie opeenvolgende stadia: vervreemding, verdrukking en vervolging. Wie niet blind is voor de ontwikkelingen ziet dat dit proces ook in ons land volop gaande is. Laten we toch letten op de tekenen der tijden! De oproep van de Zaligmaker "waakt en bidt" mag de kerk in Nederland en mogen wij zeker persoonlijk wel voortdurend ter harte nemen. Maar dan mag ook gewezen worden op het perspectief in het lijden van de kerk hier op aarde: 'Ik heb de wereld overwonnen'.

Nunspeet,

J.T. van den Berg

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Beekbergen en Brakel: ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum;
Te Nieuwdorp: ds. P. Melis te Veen;
Te Rotterdam-Alexanderpolder:
ds. J.J. Tanis te Kampen.

BEDANKT

Voor Leiderdorp:
ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid;
Voor Oostkapelle:
ds. J.J. van Eckveld te Zeist;
Voor Vlaardingen:
ds. G. Clements te Gouda.

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOUDA 14 AUGUSTUS 2009 TE ZOETERMEER

Namens de roepende kerk van Zoetermeer opent ds. J. Driessen de vergadering. Hij laat Psalm 132: 9 en 10 zingen, leest Psalm 132 en gaat voor in gebed. De voorzitter heet bijzonder kandidaat Van Rijswijk, die het beroep naar de gemeente 's Gravenzande mocht aanvaarden, welkom. De deputaten artikel 49 DKO, docenten, andere predikanten, studenten van de Theologische School, afgevaardigden en belangstellenden

worden ook hartelijk welkom geheten. De voorzitter deelt de volgende zaken mee:

- Ds. A.B. van der Heiden, die aan de beurt was deze vergadering te leiden, is afwezig; hij heeft deze middag zijn schoonmoeder heeft moeten begraven;
- Ds. De Waard mag in ons midden zijn na de ernstige ziekte die hem trof; de tijdelijk preses is blij dat hij weer een begin mag maken met het oppakken van het ambtelijke werk.

De voorzitter acht zich deze avond ontlagen van het uitspreken van een meditatie omdat de kandidaat in de loop van de avond een preekvoorstel zal houden. Behalve de afgevaardigden van de diverse classisgemeenten zijn de deputaten artikel 49, ds. J.J. van Eckveld en ds. M. Mondria, aanwezig. Ds. D. de Wit en ds. P. Mulder zijn als docenten van de Theologische School uitgenodigd om een examen af te nemen.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. G. Clements, assessoren: ds. A.J. de Waard en ds. J. Driessen, quaestor: oud. G.M. van Winkelen en scriba: oud. J. Bloemendaal.

Het moderamen beziet de door kandidaat J. van Rijswijk getoonde benodigde bescheiden en stelt vast dat het examen doorgang kan vinden.

De voorzitter memoreert het besluit van de classis op 21 januari 2000. Toen is besloten dat de classispredikanten in voorkomende gevallen een kandidaat zullen examineren. De classis mag daarbij wel de hulp van de docenten van de Theologische School inroepen. Er zullen vier examens worden afgenomen van ieder vijftien minuten: exegese door ds. D. de Wit, dogmatiek door ds. G. Clements, kerkgeschiedenis door ds. P. Mulder en kerkrecht door ds. J. Driessen.

Ds. de Wit be vraagt de kandidaat over Jesaja 52:13 t/m 15 en Jes. 53, ds. Clements vraagt in hoofdzaak over de verkiezing uit de Dordste Leerregels, ds. P. Mulder vraagt over ds. A. Comrie, ds. Driessen vraagt over de verkiezing van ambtsdragers, de diensttijd van ouderlingen en diakenen, kerkelijk vergaderingen en het recht van appél.

Kandidaat Van Rijswijk wordt gevraagd een preekvoorstel te houden over Johannes 16 vers 14.

Het thema is: Christus belooft Zijn Geest. In de 1^e plaats: Het doel van Zijn werk. In de 2^e plaats: De inhoud van Zijn werk.

Bij deze bespreking van het examen en het uitspreken van het oordeel van de deputaten art. 49 zijn alleen ambtsdragers aanwezig. De voorzitter vraagt het oordeel over het examen en de proefpreek aan de afgevaardigden. Ds. Driessen zegt dat hij denkt het gevoelen van de vergadering te vertolken als hij zijn blijdschap uitspreekt over het afgelegde examen en het preekvoorstel dat gehouden is.

Vervolgens wordt het oordeel van de deputaten artikel 49 gevraagd. Bij monde van ds. Mondria geven de deputaten aan dat zij zich van harte kunnen aansluiten bij de woorden die ds. Driessen uitgesproken heeft.

Hierna besluit de vergadering kandidaat J. van Rijswijk toe te laten tot de bediening des Woords.

Nadat kandidaat Van Rijswijk en de niet-ambtsdragers zijn binnengeroept deelt de voorzitter mee dat de vergadering, gehoord hebbende het positief advies van deputaten art. 49, br. Van Rijswijk heeft toegelaten tot de bediening des Woords. Kandidaat Van Rijswijk wordt daarop uitgenodigd de lastbrief van de classis mede te ondertekenen, nadat de preses deze heeft voorgelezen.

Na ondertekening spreekt de voorzitter hem hartelijk toe. Hij zegt dat Luther veel predikanten heeft opgeleid. Luther zegt dat iedere predikant drie boeken moet kennen en hanteren t.w. het boek van God, het boek van het hart en het boek van de tijd. De preses heeft bij ieder "boek" ook een boek gezocht en gevonden met name: a. Een woord voor elke

dag van Joh. Calvijn; b. Der vromen ondervinding op de weg naar de hemel van L. Myseras en c. Tijdgeest van ds. P. van Ruitenburg. De preses geeft deze aan kand. Van Rijswijk. Hij wenst de toegelaten kandidaat toe dat zijn bediening vruchtbaar mag zijn en dat de Koning der Kerk veel en rijk mag glanzen. Na deze woorden wordt op verzoek van de voorzitter de kandidaat staande Ps. 134 : 1 en 3 toegezongen.

De verdeling van de consulentschappen zal definitief in de vergadering van 9 oktober 2009 plaatsvinden.

Op zondag 30 augustus zal in de middagdienst ds. J. Driessen afscheid nemen van de gemeente 's Gravenhage in verband met zijn emeritaat. Namens de classis zal ouderling J. Bloemendaal, scriba van de classis, hem toespreken.

Voorts herinnert de voorzitter aan de ambtsdragersbijeenkomst van de classis die op vrijdag 25 september gehouden wordt.

Voor de volgende vergadering is Alphen aan den Rijn roepende kerk. Deze vergadering zal 9 oktober 2009 worden gehouden.

Op verzoek van de voorzitter eindigt ouderling J.C. Heijboer van de roepende gemeente Zoetermeer. Hij laat zingen Ps. 36 vers 2 en gaat voor in dankgebed, waarna de voorzitter de vergadering sluit.
J. Bloemendaal, scriba

■ VERSLAG BEVESTIGING/ INTREDE KAND./DS. K. BOEDER TERWOLDE-DE VECHT

2 september 2009

Het was voor onze gemeente van Terwolde-De Vecht tot blijdschap na een korte vakante periode weer een eigen herder en leraar te mogen ontvangen.

Bevestiging

Ds. G.J. van Aalst, docent aan de Theologische School, leidde de dienst.

Tekst: Johannes 9:6: "Dit gezegd hebbende, spooft Hij op de aarde, en maakte slijk uit dat speeksel, en streek dat slijk op de ogen des blinden."

Thema: Het middel van blindgeborenen.

1. Het slijk der aarde.

Het was op de rustdag. De tijd na het Loofhuttenfeest. Men was druk bezig in de dienst, in de godsdienst. Wat een verblindings. Blind voor zichzelf, blind voor Jezus, blind voor zonde en schuld. Als we de hoofdstukken 6,7 en 8 van het Evangelie van Johannes lezen, wat een duisternis bij de heidenen, maar ook in kerkelijk Jeruzalem.

Als je niet weet wat licht is en de zon schijnt, is het nog steeds donker. "Het Licht schijnt in de duisternis en de duis-

ternis heeft Hetzelve niet begrepen."

"En voorbijgaande..." (vs 1). Als God een dienaar zendt, komt Hij voorbij. Zag Hij een blindgeborene. Die blinde ziet Jezus niet. Hij zal een teken laten zien dat Hij de Gezondene des Vaders is. 't Lijkt wel of het teken verstikt wordt, door alle menselijke redeneringen.

Dubbel wonder. Ziende gemaakt door Jezus en voor Jezus.

De Heere gebruikt slijk. Hij had ook zuivere olie of rein water kunnen gebruiken. Hij wil mensjes uit het stof leren, welk middel Hij wil en kan gebruiken. Hij gebruikt slijk. In ogen van mensen een dwaas middel. Van de prediking lezen we: Dat het God behaagd heeft door de dwaasheid der prediking zondaren zalig te maken.

2. Het Licht der wereld.

Ga heen naar het badwater Silóam en was u." Hoe moet de blindgeborene er komen. Hij is nog blind. Hij zegt niet: "Ik kan er niet komen en zal het middel wel helpen." Er is overgave, kom ik om, dan kom ik om. In vs 35 staat: "...en hem vindende, zeide Hij tot hem: "Geloof gij in den Zoon Gods?"

"Wie is Hij, Heere, opdat ik in Hem moge geloven?" Ik sta er buiten, maar ik kan u niet meer missen. Zonder Jezus kan hij niet meer verder leven. "En gij hebt Hem gezien, en Die met u spreekt Dezelve is het." Dan gaat het Licht op in de duisternis. Ik geloof Heere! Hij aanbad Hem. Hij vindt de rust in Hem.

De Heere moge kandidaat Boeder als slijk aan Zijn heilige vingers gebruiken. In de Dordtse Leerregels hoofdstuk 3 en 4, artikel 17, lezen we dat we middel en genade niet mogen scheiden. Want door de vermaningen wordt de genade medegedeeld.

Nadat ds Van Aalst de drie vragen uit het formulier om de dienaars des Woords te bevestigen aan kandidaat Boeder gesteld had, klonk het: "Ja, ik van ganser harte." Aan de handoplegging namen behalve de bevestiger deel: ds L. Blok, ds C.A. Van Dieren, ds. A. Moerkerken, en ouderling H. van der Goot.

Intrede

Tekst: Psalm 46:2: "God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtiglijk bevonden een Hulp in benauwdheden." Thema: Sions verwachting.

1. Wie Heere is: "God is ons een Toevlucht en Sterkte."

We kennen allen het lied dat Luther heeft gedicht: "Een vaste burcht is onze God." Wie denkt dan niet aan psalm 46. De dichter van deze psalm is onbekend. Het lied werd gezongen in de eredienst. Het is een lied des geloofs en der hoop. De dichter ervaart de rust des geloofs en

spreekt de taal van de hoop. Wat is het fundament waarop deze hoop rust? Wie is deze Rots, deze Burcht waarin Sion mag schuilen? De HEERE der heirscharen. Al hebben de heidenen en koningen geraasd, al zal natuurgeweld uitbreken, de Heere staat boven alles. Vers 2 begint: "God is ons een Toevlucht en Sterkte." Dat is een plaats, waarheen men zich met grote haast begeeft om veilig te zijn voor vijanden. Gelijk men onder het Oude Verbond kon vluchten naar de vrijsteden om veilig te zijn voor de bloedwreker.

Waar vlucht de Kerk dus heen? Die vluchten in het verborgene tot God, haar machtige Beschermmer. Tot die God, Die tot Mozes gezegd heeft: "IK ZAL ZIJN DIE IK ZIJN ZAL." Die Verbondsgod, bij Wie geen verandering is, Die van eeuwigheid tot eeuwigheid Dezelfde is. Zij vluchten tot de almachtige, alomtegenwoordige, alwetende, goedertierene, barmhartige en rechtvaardige God.

Gemeente, jongelui, kinderen, waar gaan u en jullie heen met uw/jullie dagelijkse noden? Bovenal met jullie geestelijke nood? Kennen we die God? Kennen we die Toevlucht, die Sterkte?

Hij zegt in Zijn Woord: "Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten." Waarom niet? Het is Zijn eigen werk. Hij heeft lief met een eeuwige liefde. Omdat die enige Hogepriester, de Gezalfde des Vaders, met Zijn eigen hartenbloed het binnenste heiligdom is ingegaan. Hij heeft genoeg gedaan aan het recht Gods. Hij heeft een plaats van eer ontvangen aan de rechterhand van Zijn Vader, vanwaar Hij Zijn Kerk regeert en ook bewaart.

2. Hoe de Heere werkt: "Hij is krachtiglijk bevonden een Hulp in benauwdheden." (vers 2b).

Hier spreekt de dichter Wie de Heere geweest is in het verleden. De Heere heeft Israël, Zijn Kerk niet één keer maar vele malen uit benauwdheden gered. Ook toen de stad Jeruzalem belegerd werd door de Assyriërs. Toen is Hizkia in de tempel gegaan met zijn brieven en zijn er in één nacht door één engel 185.000 soldaten gedood. "God zal haar helpen bij het aanbreken van den morgenstond."

Kom, vraag het maar eens aan de ware Sionieten, Gods volk, wie de Heere voor hen is geweest en nog is. Hoe ze Gods-kennis en zelfkennis ontvingen en gedacht hebben dat het beter zou worden en erachter gekomen zijn door ontdekkend licht van Gods Geest, dat het alleen maar minder werd. Steeds onmogelijker werd het om zalig te worden. Zullen ze dan toch omkomen? O, nee lees vers 5: "De beekjes der rivier zullen

verblijden de stad Gods, het heiligdom der woningen des Allerhoogsten." De burgers te Sion waren afhankelijk van het water uit de verborgen bron. Het getuigt van de zorg van Sions God en Koning. Van Vorst Immanuël, de gezalfde Koning van Sion, Die de stromen van hemels water doet vloeien uit het hemelse heiligdom.

"God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen." Dat de Heere Zijn voetstapen zou willen drukken in het midden van ons. Dat er in Sion geboren zouden mogen worden en beekjes der rivier zouden mogen vloeien, opdat het volk van God getroost en onderwezen mag worden.

Aan het einde van de dienst werd ds. Boeder toegesproken door ds. A.B. van der Heiden namens het curatorium, door ds. Van Dieren namens de classis Rijssen en de P.S. Oost, door student S. Maljaars namens de studenten en door ouderling Van der Goot namens kerkenraad en gemeente.

Kerkenraad Gereformeerde
Gemeente Terwolde-De Vecht

■ VERSLAG BEVESTIGING/ INTREDE KAND./ DS. G. BREDEWEG TE BARNEVELD-ZUID

Bevestigingsdienst

Donderdag 17 september 2009 was een heuglijke dag in het nog maar zo korte bestaan van de in mei 2009 geïnstitueerde gemeente van Barneveld-Zuid. In het kerkgebouw "De Hoeksteen" van de Geref. Gemeente in Ned. werd de bevestigingsdienst geleid door ds. A. Moerkerken. Hij nam als uitgangspunt Ezechiël 34:15 en 16, waarbij het thema was:

De goede Herder.

1^e De bereidheid van de goede Herder

2^e De getrouwheid van de goede Herder

3^e De gestrengheid van de goede Herder.

1. Ezechiël, de zoon van een priester, had de moeilijke taak om in de 6^e eeuw vóór Chr. de ballingen de verwoesting van Jeruzalem te voorzegen. Hij werd niet geloofd. Na hfdst. 33:21, als de stad is geslagen komt er in zijn profetieën een wending. De leidslieden worden bestraft.

Met strengheid en hardigheid hadden ze geheerst, de schapen van het huis Israëls niet geweid. Heel de kudde Gods was verstrooid. Ezechiël mag vele malen profeteren: "Ik zal" (Ik, ja Ik zal). Dit is een belofte van het genadeverbond; vrijmachtig en soeverein. God de Vader deed de belofte van eeuwigheid aan Christus (als Borg, Middelaar en Hoofd van het genadeverbond). Ik zal Mijn schapen weiden, en Ik zal ze legeren,

spreekt de Heere HEERE. Ze waren de Uwe, Vader, Gij hebt ze Mij gegeven. Door trekkende liefde en de wederbarende kracht van de Heilige Geest.

God de Vader deed de belofte ook aan dat ballingenvolk in Babel één aan de kerk van alle tijden en plaatsen. De goede Herder zal ook heden nog die kudde weiden. Ook in Barneveld-Zuid. Hij gebruikt daartoe mensen. De staf, die ze hebben om de kudde te weiden, is de staf van Gods Woord. Het omgaan met Zijn gemeente vraagt teerheid, liefde en zelfverloochening. Ik zal ze weiden (voedsel geven) en legeren (doen rusten). Legeren is een van de teerste werken van de herder. Soms liggen ze waar ze niet behoren te rusten. Die rust is alleen in Christus.

2. In het 16^e vers kunnen we lezen voor wie de beloften van het genadeverbond zijn. Christus had bijzondere liefde voor verlorenen, weggedrevenen, gebrokenen en zieken. Gods volk leert zich kennen als weerloos, door eigen schuld verloren, op drift geraakt, gebroken en krank. Een hopeloze zaak. Hierin is onze doodsstaat getekend. Als een weerloos blokje hout worden wij van nature meegeleurd naar de hel. Het blijft Gods privilege: (Ik zal!) Het weggedrevene zal Ik wederbrengen. Dan mogen Gods knechten het zaad strooien. Ik ben de Heere, Die dit alles doe.

3. Ik zal richten; alle schapen zijn niet eender. Van tweeën één: of u bent een gebrokene, of u bent een vette. Laatstgenoemden zijn bezittende mensen en zij stoten zich aan het kranke volk van God. Heeft Gods volk meer last van de vetten dan van de wolven? Ik zal die weiden met strengheid. Op ds. Bredewegs bediening zal dit worden uitgewerkt (sleutelen des hemelrijks).

Hierna werd het formulier gelezen en werd, terwijl de kandidaat neerknielde gezongen psalm 26:8. Aan de handoplegging namen naast de bevestiger deel: ds. C. Hogchem, ds. G.J. van Aalst, ds. L. Blok en oud. A v.d. Kieft. Op hartelijke wijze spreekt de bevestiger daarna de nieuwe dominee en zijn vrouw toe. Dé goede herder zult u nooit worden; een goede herder moet u wel zijn. Dat kan alleen in zielsgemeenschap met Christus.

Intrededienst

De tekstwoorden voor de avonddienst werden genomen uit 1 Kor. 9:24: "Loopt alzo, dat gij dien moogt verkrijgen", met als thema: De loper in de loopbaan.

1^e de voorbereiding door de loper

2^e de strijd van de loper

3^e de kroon voor de loper

1. Korinthe was een stad, rijk in cultuur, handel en afgodendienst. Ook waren er

veel slaven. Ook wij zijn van nature allen slaaf, en bezig met een hardloopwedstrijd om God uit de vingers te blijven. 't Zal niet gaan. Hoe zal het zijn als we straks God zullen ontmoeten? De Heere heeft veel volks (d.i. volgens de kantt.: veel uitverkorenen, die door de predikatie bekeerd zullen worden) in deze stad. Omdat ze uitverkoren zijn ten eeuwiggen leven. Gemeente, kom daarom trouw op naar Gods huis. Paulus, die vanwege de zorgen in Korinthe deze brief schrijft, dringt aan op de noodzaak van het zijn in Christus. Paulus gebruikt hier een beeld: de loper in de sportwereld, en aan het eind de kroon. Als het gaat om de geestelijke loopbaan hebben wij geen aanbevelingsbrieven. In Adam zijn we buiten God.

In het uur van de wedergeboorte *wordt* de mens op de geestelijke renbaan geplaatst. God werkt: zonder ons in ons. Dat gaat door omdat er nog liggen onder het zegel der verkiezing. De geestelijke renbaan staat open voor de grootste der zondaren. De kroon is hoog opgehangen: Jezus Christus en Dien gekruisigd. Houd u aan Zijn geopenbaarde wil, strijd om in te gaan. Wat is uw strijd?

2. De geestelijke loper, die denkt zelf de afstand te kunnen overbruggen, loopt vast. Achteruit in plaats van vooruit. Door de traliën van het Evangelie mag hij wel eens zien op die hoogopgerichte kroon: Christus. Mocht de Heere in deze gemeente er velen op die renbaan zetten. Die daar op gezet worden zullen er niet meer afraken. Laat u daarom niet afleiden door allerlei ophouders op de weg. Waar dat volk struikelt, geldt: "En indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige; en Hij is een verzoening voor onze zonden." Paulus kende de strijd tegen zijn oude bestaan. Wat is uw strijd?

3. De lopers in de loopbaan renden voor een verderfelijke kroon. Van de geestelijke loper blijft niets over. Paulus zegt in zijn testament: "Ik word als een drankoffer geofferd en de tijd mijner ontbinding is aanstaande." Paulus voorziet zijn einde; hij gaat naar de haven. Dan zal God zijn alles en in allen. Dan krijgt het eigen ik de laatste slag. Omdat Hij het heeft gedaan: Paulus mag zeggen: de kroon der rechtvaardigheid is mij weggelegd, en niet alleen mij, maar ook alleen die Zijn verschijning hebben liefgehad. Zoekt u die kroon? Heeft u Zijn verschijning liefgehad? Die zichzelf niet kunnen helpen, zijn niet geholpen met mensenwoorden. Zou God dan geen recht doen Zijn uitverkorenen die dag en nacht tot Hem roepen? 't Getal is nog niet vol. Vraag of u erbij mag zijn. Als ik aan uw sterfbed zal staan,

mag het dan zijn; ik heb de goede strijd gestreden?

Na de dienst volgen er enkele toespraken. Als eerste richt de nieuwe predikant zich tot zijn bevestiger, het curatorium en de studenten, en wenst dat de tale Kanaäns de hoogste plaats mag hebben op de school.

Namens het curatorium sprak ds. A.J. Gunst. Namens de classis en Particuliere Synode Oost voerde ds. C. Hogchem het woord. Student G.W.S. Mulder sprak namens de studenten van de Theologische School. Burgemeester Houben heette hem een welkom namens de burgerlijke overheid. Namens de plaatselijke kerken voerde ouderling D.E. van de Kieft het woord in plaats van de in Canada vertoevende ds. J. Roos. Als laatst heette oud. A. van de Kieft de nieuwe predikant en zijn vrouw hartelijk welkom in de gemeente. Staande werd toegezongen psalm 37:2 en 3. Hierna legde ds. G. Bredeweg voor het eerst de zegen op de gemeente. In stille verwondering mag worden teruggezien op een dag die de Heere gegeven heeft.

Kerkenraad Geref. Gemeente Barneveld-Zuid

■ VERSLAG LEGGEN EERSTE STEEN NIEUWE KERK TE WAARDE

Op zaterdagmiddag 12 september was het voor de kerkenraad en onze gemeente een heuglijk moment. Om drie uur verzamelden zich veel genodigden en gemeentelieden op het bouwterrein van de nieuwe kerk aan de Meezeweg. Ds. M. Golverdingen heette iedereen hartelijk welkom. Hij memoreerde kort dat deze bijeenkomst toch ook een sober en ingetogen karakter heeft vanwege het overlijden van de heer J.J. de Dreu op 28 juli jl. Dhr. De Dreu had een

grote plaats in de commissies rondom de bouw van deze nieuwe kerk. Hij wenste mevr. De Dreu met haar kinderen en familie de troost en ondersteuning van de Heere toe in dit smartelijk verlies.

Vervolgens nodigde ds. Golverdingen ouderling J.M. Goud uit om samen de officiële eerste steen van het nieuwe kerkgebouw te leggen. Daarna onthulden ze samen de gedenksteen, die in de hal van het nieuwe kerkgebouw gemetseld zal worden. Op deze gedenksteen staat de naam van de nieuwe kerk: de Adullamkerk.

Ds. Golverdingen mediteerde kort over 1 Samuël 22:1-2, naar aanleiding van de gekozen naam van de nieuwe kerk. 'David ontkwam in de spelonk van Adullam en tot hem vergaderden vierhonderd man. Het ging deze mannen ten diepste niet om de spelonk, maar het ging hen om David. Mag dat ook hier zo zijn, dat het niet om het gebouw op zich gaat, maar om de meerdere David', aldus ds. Golverdingen. Hij wenste de gemeente toe dat ze op Gods tijd een plaats mag krijgen in dit nieuwe kerkgebouw om daar de meerdere David te mogen ontmoeten in de bediening des Woords. De Koning van de Kerk gaat door met Zijn werk, ook in deze gemeente. Hem alleen zij daarvoor de dank en eer, zo besloot ds. Golverdingen zijn toespraak.

Daarna nodigde hij alle aanwezigen uit om een kijkje te nemen in de in aanbouw zijnde kerk.

Hier werd ruimschoots gebruik van gemaakt.

Het is de verwachting dat het nieuwe kerkgebouw in september 2010 in gebruik genomen kan worden. Het gebouw zal ruim 650 zitplaatsen hebben en daarnaast een ruime zalenaccommodatie voor alle verenigingsactiviteiten, catechisaties en vergaderingen.

Kerkenraad Geref. Gemeente Waarde



Ds. Golverdingen en ouderling Goud bij het leggen van de eerste steen voor kerk te Waarde.

■ REGIOAVOND BOND VROUWENVERENIGINGEN

De Bond van Vrouwenverenigingen van de Geref. Gemeenten hoopt op **dinsdag 13 oktober** een regioavond te houden op de evangelisatiepost te Tilburg, Offenbachstraat 105. Evangelist H.J. van den Boogaart hoopt dan te spreken over: "Verdraagzaamheid". De leiding berust bij ds.C.A. van Dieren. Aanvang: 19.30 uur. Iedereen is van harte welkom!

■ ZANGAVONDEN Alphen aan den Rijn

Het mannenkoor "Datheen" en hun dirigent mogen deze maand herdenken dat ze 25 jaar geleden begonnen zijn met de wekelijkse repetities van psalmen en geestelijke liederen, eerst in Leiden, later in Leiderdorp. T.g.v. deze jubilea hopen we als koor en als samengesteld koor met oud-leden te zingen op **vrijdag 16 oktober** in de NH kerk (Oudshoornse) te Alphen aan den Rijn, Oudshoornseweg 90 (langs de Rijn). Als gastkoor hebben we het Seba-meisjeskoor uit Krimpen aan den IJssel uitgenodigd. Aanvang: 19.45 uur.

Apeldoorn

Op **zaterdag 10 oktober** houdt het Jong gemengd koor "Laudate Deum" uit Apeldoorn o.l.v. Arie Kortleven een zangavond in de kerk van de Ger. Gem. van Apeldoorn. Tevens wordt er dan een Psalmen-CD gepresenteerd t.g.v. het 20-jarig bestaan van het koor. Appèlwoord door dhr. J.J. Jacobse van de JBGG. Orgel: Marcel van de Ketterij. Aanvang: 19.30 uur.

Goes

Op **zaterdag 24 oktober** houdt het gemengd koor "Asaf" uit Goes, o.l.v. Andre Overbeeke en organist Jacco Goud, een zangavond in de Grote- of Maria Magdalenakerk in Goes. Op die avond wordt de nieuwe cd van het koor gepresenteerd. Appelwoord door dhr. M. Last, voorlichter van Bijzondere Noden. Ook werken hieraan mee het jongerenkoor 'Het Kleinood' uit Aagtekerke o.l.v. Jan Wisse en organist Jacco Goud en het jeugdkoor 'David' uit Yerseke o.l.v. Henriette de Bat-van Maelsake, en organist Jacco van Dalen, en enkele instrumentalisten. Zowel de verkoopopbrengst van de cd als de collecte is t.b.v. Bijzondere Noden (het alfabetiseringsproject in Pakistan). Aanvang: 19.30 uur.

's-Gravenpolder

Op **zaterdag 17 oktober** zal er een psalmzangavond worden gehouden in de Elimkerk van de Geref. Gemeente te 's-Gravenpolder, Langeweg 61. Ds. E. Hakvoort hoopt de opening, een meditatie en de sluiting te verzorgen. Organist Pieter Heykoop. Collecte t.b.v. Eleos. Aanvang: 19.30 uur.

Heusden

Op zaterdag 17 oktober zal er in de Grote- of Catharijnekkerk te Heusden een koor- en samenzangavond worden gehouden. Medewerkenden hieraan zijn o.a. het kinderkoor "Asaf" en het jongerenkoor "Cantilena" uit Werkendam o.l.v. Peter Wildeman, organist Anton de Raad en een instrumentaliste. Algehele leiding: evangelist H.J. van den Boogaart. Collecte t.b.v. Evangelisatiepost Tilburg en onkostenbestrijding. Aanvang: 19.30 uur.

■ VERKOPING TE GELDERMALSEN

Op **woensdag 14 oktober** hoopt het dagactiviteitencentrum "De Linge-oever" van Siloah zijn jaarlijkse verkoping te houden. De deelnemers hopen u deze dag graag te ontmoeten, zowel voor de

contacten als om hun producten aan de man of vrouw te brengen! Bovendien zijn er allerlei leuke activiteiten voor de kinderen. Tot ziens van 15.00 tot 21.00 uur op de locatie: Gerdina's hof 17 te Geldermalsen.

■ VERZOEK OM HISTORISCHE GEGEVENS

Wie kan mij met het oog op de geschiedschrijving van onze gemeenten informeren over de volgende onderwerpen?

1. Wie was de heer J. Fraanje, correspondent van een commissie van de Generale Synode 1949, belast met het bijstaan van a.s. emigranten naar Canada? Hij legde voor hen o.m. contacten met allerlei instanties.

2. Welke kerkenraad kan mij inzage geven in een rapport van de Synodale Commissie ter behartiging van het werk onder de militairen in Nederland en Indië, genoemd in de Handelingen van de Generale Synode van 1949 op blz. 27? Dit rapport werd vòòr de synode, wellicht reeds in 1948, aan de kerkenraden toegezonden en valt vermoedelijk niet samen met het rapport in de acta. Uw gewaardeerde reactie gaarne aan ds. M. Golverdingen, Havenstraat 1, 4414 AX Waarde, tel. 0113- 50 34 61. E-mail: mgolverdingen@kliksafe.nl

■ REFORMATORISCHE VERENIGING KINDERLOZE ECHTPAREN

Het bestuur van de Reformatorische Vereniging van Kinderloze Echtparen

Een stem uit het verleden

Gods volk wordt van zichzelf uitgewonnen en voor God ingewonnen. Wanneer dat door de dadelijke bediening van de Heilige Geest plaatsvindt, wat is dat dan hartelijk en welgemeend.

Welk een diepe eerbied en kinderlijk ontzag krijgt die ziel daar voor God en Zijn recht. Reeds bij de aanvang van het werk Gods wordt het al openbaar: 'Ik zal U hartelijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte!'

Dat werk heeft echter versterking nodig. Habakuk bad: 'Uw werk behoudt dat in het leven.' Ja, zo de Heere het Zelf niet in het leven hield, er zou niets van overblijven. Het zou verdorren en sterven. God staat echter voor Zijn eigen werk in. Christus is er als Levensfontein en Levensbron Borg voor.

Na ontvangen genade vallen wij onszelf zo vaak toe. Het vlees heeft dan zo vaak de overhand. Dat volk ligt in de geestelijke strijd zo menigmaal onder. Het blijft er geen vreemdeling van dat ons bestaan gedurig moet vragen: 'Handel mij zachtkens met de jongeling, met Absalom.'

Opmerkelijk, dat diezelfde David, die dat weleer aan Joab vroeg, in Psalm 68 vraagt: 'Versterk hetgeen Gij hebt gewrocht.'

Dat volk kan met zichzelf niet aan Gods kant vallen, maar alleen door de inwinning van Gods genade en door de kracht van hun eeuwige Koning. Dat zichzelf afvallen en God toevallen is Gods eigen werk. Dat zal alleen juichen tot Gods eer.

ds. W.C. Lamain

(ReVOKE) nodigt echt)paren die tot de doelgroep behoren, maar ook alle belangstellenden, familie en ambtsdragers uit om deel te nemen aan onze openbare bijeenkomst op **zaterdag 14 november** in hogeschool Driestar duca-tief, Burg. Jamessingel 2, Gouda. Het thema van deze bijeenkomst is: Kinderloosheid in kerk en omgeving. Lezing door: ds. K. Visser, Chr. Geref. predikant te Barendrecht over: ambtelijke aspecten en door mw. G. van Genderen over: ervaringen als familielid kinderloos echtpaar. De bijeenkomst wordt met een forum-discussie afgesloten. Aanvang: **14.00 uur** (inloop met koffie/thee), sluiting: 17.45 uur.

Aansluitend is er de mogelijkheid om als (potentiële) leden gezamenlijk de maaltijd te gebruiken (kosten € 7,50 voor leden en € 10,00 voor niet-leden). Als bestuur stellen we het op prijs te weten hoeveel personen er hopen te komen. Ook voor de organisatie verzoe-

ken wij u zich daarom aan te melden **vóór 30 oktober** bij voorkeur via de website www.revoke.nl of anders telefonisch bij Ria Dammers (0184) 630180 of via e-mail: nieuwsbrief@revoke.nl

■ THEMABIJENKOMST AGATHOS THUISZORG

Bent u iemand die belangeloos voor een ander zorgt, bijvoorbeeld uw echtgenoot, kind of buurvrouw? Dan bent u van harte welkom in onze bijeenkomst voor mantelzorgers op **dinsdag 27 oktober**. Centraal zal staan het thema: Waarom moet ik altijd helpen? De bijeenkomst duurt van 15.00-16.30 uur. Om 14.30 uur is de zaal open. Locatie: Woonzorgcentrum Uitzicht, Churchillsingel 483, Vlaardingen.

Informatie/aanmelden bij: Corrie Vroon (Agathos thuiszorg), tel. 06-13178793 of bij Carien van den Berg (Woonzorgcentrum Uitzicht), tel. 010-4741755

tolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur (H.D.) ds. Meeuse; Nieuwer ter Aa 19.15 uur ds. Van der Net; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 18.30 uur ds. Schot; Nisse 14.00 uur ds. Van Krimpen; Nunspeet 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend- Texel 10.00 en 16.00 uur ds. Bredeweg; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur stud. Maljaars; Oud Beijerland 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Pater; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. J. Karels; Poortugaal 9.30 uur ds. Van Gelder; Puttershoek 19.00 uur ds. Joosse; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. Boogaard; Rijssen-Noord 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Golverdingen (H.D.); Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. Terlouw; Rotterdam-Zuidwijk 15.30 uur ds. W. Harinck; Scherpenisse 9.30 (H.A.), 14.00 en 18.30 uur ds. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. Van Rijswijk; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Van Gelder; Soest 9.30 en 16.00 uur stud. Baaijens; Stolwijk 10.00 uur ds. De Waard en 19.00 uur leesdienst; Terneuzen 18.00 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe en 19.15 uur ds. L. Blok; Veen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. De Heer; Wierden 15.00 uur ds. Schreuder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 16.30 uur ds. Paul; Zwijndrecht 9.30 leesdienst en 15.00 uur ds. Pater; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 13 OKTOBER 2009

Andijk 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Kamperland 19.30 uur ds. Baan; Naaldwijk 19.45 uur ds. Verweij; Nijkerk 19.30 uur ds. Karens; Nisse 19.30 uur ds. Schipper; Uddel 19.30 uur ds. Mouw; Urk 19.30 uur ds. Van Belzen.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 11 OKTOBER 2009

Aagtekerke 9.30 en 14.30 uur leesdienst en 19.00 uur stud. Maljaars; Aalst 14.30 uur ds. Van Gelder; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 15.00 uur ds. F. Mulder; Arnhem 18.45 uur ds. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Benthuizen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 14.30 uur ds. Brugge; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 19.00 uur ds. Clements; Deventer 18.00 uur stud. Visser; Dirksland 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur stud. Visser; Dordrecht 10.00 (H.D.) en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. Verweij; Elspeet 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 18.00 uur ds. Kleppe; Enkhuizen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enschede 16.00 uur ds. Tuinier; Enter 9.30 en 18.30 uur ds. Tuinier; Ermelo 9.30 en 18.30 uur stud. IJsselstein; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorin-

chem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hellevoetsluis 19.00 uur ds. P. Mulder; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 19.00 uur ds. Visscher; Hoofddorp 9.30 en 16.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Houten 11.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. Van der Net; Kapelle-Biezelinge 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 18.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Klaaswaal 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. Baan; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 14.00 uur ds. Hakvoort en 18.30 uur ds. Moens; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. P. Blok; Mijdrecht 15.30 uur ds. Labee; Moerkapelle 9.30 uur leesdienst (doven-

■ WOENSDAG 14 OKTOBER 2009

Aalburg 19.30 uur ds. Schreuder; Aalst 19.30 uur ds. Hoogerland; Dordrecht 19.45 uur ds. Brugge; Drachten 19.30 uur ds. Schot; Goudswaard 19.30 uur ds. Baan; Hilversum 19.45 uur ds. Driessen; Hoofddorp 19.45 uur ds. Mondria; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Beens; Krimpen a/d IJssel 13.30 uur ds. P. Mulder (huw.bev.); Meeuwen 19.30 uur ds. Visscher; Middelharnis 19.30 uur ds. P. Mulder; Mijdrecht 19.30 uur ds. Van Rijswijk (H.D.); Nunspeet 19.30 uur ds. Bakker; Oppperdoes 19.30 uur ds. Kattenberg; Poortugaal 19.30 uur ds. Van Belzen; Puttershoek 19.30 uur ds. Melis; Rhenen 19.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 19.30 uur ds. De Wit; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Schipper; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Van Manen; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Verschuure; Sint Annaland 19.30 uur ds. Van Krimpen; Sint Philipsland 19.30 uur ds. Meeuse; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 19.30 uur ds. Karens; Westzaan 19.30 uur ds. Vermeij; Zoetermeer 19.30 uur ds. L. Blok.

■ DONDERDAG 15 OKTOBER 2009

Borssele 19.30 uur ds. Moens; Brakel 19.30 uur ds. F. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 13.15 uur ds. Silfhout (huw.bev.); Genemuiden 19.30 uur ds. Hogchem; Kootwijkerbroek 14.15 uur ds. Beens (huw.bev.); Middelburg-Centrum 14.30 uur ds. De Heer (huw.bev.); Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Baan; Terwolde-De Vecht 13.00 uur ds. Boeder

(huw.bev.); Veenendaal 14.00 uur ds. Van Belzen (huw.bev.).

■ VRIJDAG 16 OKTOBER 2009

Lisse 14.00 uur ds. Neele (huw.bev.); Rotterdam-Alexanderpolder 12.30 uur ds. Tuinier (huw.bev.); Scherpenzeel 13.15 uur ds. Verschuure (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgs-

man; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Zaandam heeft met ontroering kennis genomen van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Harmen Roepert

Gedurende de jaren 1974 tot 2000 heeft hij met de liefde van zijn hart onze gemeente in alle getrouwheid als ouderling mogen dienen.

Na een langdurige periode van ziekte en afnemende krachten is hij door de Heere op Zijn dag tot Zich genomen en heeft hij de wens van zijn hart verkregen.

De Heere gedenke zijn bedroefde familie in het toekomstende.

Zaandam, 27 september 2009

Preses: G.C. van Brummelen
Scriba: A. Bax

Matthew Henry
zoekt

经文字

...alen en verspreiden?
... dan pagina's.

Stort uw gift op 3473. 76. 029 t.n.v.

Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.



HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Voor info of voorlichting: Bel 06 200 13 173 of kijk op www.hudsonstaylor.nl



Zorgverleners

KRAAMZORG

THUIZORG

RST Zorgverleners.
800 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Beleg: Kantoor 27, Postbus 154
3720 AP Bussum, telf. 0342 23 24
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl



Wij verzorgen begravenissen
(geen crematies) op de gehele Veluwe,
in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begravenisverzorgers:

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T 0341-253813
Kampen e.o. T 06-53363828
Rijssen e.o. T 0548-540053
overige plaatsen en b.g.g. T 0577-401689

Begravenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. 0577-401689

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk
orgels
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbedijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingsstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Als je er samen niet
meer uitkomt...

Mediation is een optie.

SDPI ADVIES

dr. S.D. Post MPM
nmi-mediator
06 49 49 81 44
www.sdpadvies.nl

Ook voor coaching en interim-management

BEGRAFENISVERZORGING KINA

010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-483932
Capelle aan den IJssel Gouda

Wij verzorgen alleen begravenissen.

Er nog even tussenuit?
Hartelijk welkom op camping

"De Verborgten Hoek"

Ook 2 vak. woningen
en verhuur caravans.
Fam. Wierda-Tuinier.

Harich (dichtbij Oudemirdum)

Er is alweer héél veel geboekt
voor D.V. 2010!

z.i.e.h. tel. 0514-602065.
www.deverborgenhoek.nl

begravenisverzorging
Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam,
Gouda, Den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst
uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Begravenisonderneming Treur

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
www.begravenisondernemingtreur.nl
info@begravenisondernemingtreur.nl

Rust en ontspanning in de
prachtige Eifel! Ruime apparte-
menten te huur. Inl.: 0118-606707
en www.huizesolagrati.nl

Gezellige rolstoelvriendelijke
vakantiewoning te huur in
Zeeland (Borssele). Landelijk
gelegen. Per dag boeken moge-
lijk. Laag tarief. 2-8pers.
Ontvangst koffie met bolus en
opgemaakte bedden!
Herfstvakantie nog vrij.
Meer info: 06-46715178

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Begravenisverzorging
van der Vliet

Voor een stijlvolle begravenis

in Elspeet en omstreken

G.J. van der Vliet, Boekweitweg 22,
8075 CP ELSPEET

Tel: 0577-492830, b.g.g. 06-12934519
Dag en nacht voor u bereikbaar.

Wij verzorgen alleen begravenissen.

BOEDER SCHERPENZEEL
COMFORT
KLEDING



Veel
aanbiedingen
PROFITEER
NU!

Wij zijn
verhuisd!

aan de
ScherpENZEEL

AMBTSKLEDING

ROUWKLEDING

KOORKLEDING

ZAKELIJKE KLEDING

Openingstijden ma - do van 9.00 - 17.00 u vr van 9.00 - 21.00 u
za van 9.00 - 13.00 u Tel. bereikbaar van ma - za van 8.00 - 20.00 u

SERVICE AAN HUIS MOGELIJK

WWW.BOEDERCOMFORTKLEDING.NL | T (033) 258 98 30



Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg en gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen. Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0187 - 48 91 73** b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

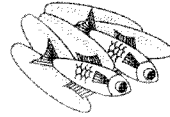
5 CD's met prachtige vertellingen voor de kinderen. Deze verhalen met een boodschap zijn verteld door meester Hazebroek.

3 Kerstverhalen: Thomas de Kolenhoed, Zuka de Eskimo. 2 andere: Sheila en Mirjam, De kleine Mac.

Prijs € 3,50 per cd incl. verzendkosten. De opbrengst is voor de zending en het Deputaatschap voor Israël. Tel. 038-3327120 of 0548-512451 of per e-mail: adriaan.tenbrinke@hetnet.nl

Bonisa

Z E N D I N G



Mefiboseth

Weeskinderen en gehandicaptenzorg

Klein project : operaties

gehandicaptenzorg

Tien Chinese kinderen met een open gehemelte wachten op een operatie.

Wilt u helpen?

Een operatie kost €1.000

Postbank 31.555.32
o.v.v. Mefiboseth operaties
Grachtweg 20, 2161 HN Lisse

Geen ouders.
Geen familie.
Wie zal naar hen omzien?

Met uw steun kan ook dit kind geholpen worden.

www.bonisa.nl
0252 - 41 82 69

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

WALCHEREN, vak.won. 4 pers.

rustig gelegen aan de voet van de duinen
078-6815858 / 06-26114521

HERHAALDE OPROEP

GEZOCHT:

Hart voor jongeren. Dat geldt niet alleen de jeugdwerkadviseurs en de directeur. Het complete team van de Jeugdbond zet samen de schouders onder het jeugdwerk. Heb jij hart voor jongeren en blink je uit in organisatie en accuratesse? Vanwege het vertrek van een collega en enkele veranderingen in de Jeugdbondorganisatie, zijn we op zoek naar een

Managementassistent (m/v)

Als managementassistent vervul je een spilfunctie binnen een enthousiaste en dynamische organisatie. Het takenpakket is zeer divers en complex. Je verricht werkzaamheden ten behoeve van de directeur en het bestuur van de Jeugdbond en coördineert het secretariaat / de administratie.

Het betreft een fulltime functie op HBO-niveau.

Meer informatie: www.jbgg.nl/vacature
Postbus 79 - 3440 AB Woerden
(0348) 489948 info@jbgg.nl



www.deboekenkamer.nl

In- en verkoop boeken.

Nieuwe en tweede hands
kinder- en theologie boeken.

Elke zaterdag geopend van
9.00-17.00 uur.
Meulunterseweg 34, Lunteren

Exclusieve **stacaravan**
Vierhouten nog vrij in oktober
06-47315418.

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!



nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken



Neem voor meer informatie
contact op met

Dhr. H. den Hollander
Tel. (040) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

LEREN JONGEREN MET AUTISME ANDERS?

**DRIE PERSONEN OVER
ONDERWIJS & AUTISME.
JE LEEST HET IN DE NIEUWE
ELEOSCRIP!**



**NOG GEEN LEZER? KIJK OP
WWW.ELEOS.NL EN MELD
JE SNEL AAN VOOR EEN
GRATIS ABONNEMENT!
WWW.ELEOS.NL ► ELEOSCRIP**



stichting gereformeerde geestelijke gezondheidszorg

***** ERMELO *****

**Vrijst. Bungalow HERFST en
KERST nog mogelijk.**
bel: 0570-513944 / 06-16546054
of kijk voor foto's snel op
www.cottagehuren.nl

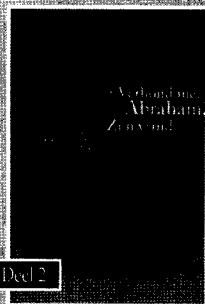


Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

*Wij verzorgen alleen begrafenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden*

WAARDEVOLLE UITGAVEN VAN GEBR. KOSTER



J.H. Madern

**T VERBOND MET
ABRAHAM, ZIJN
VRIND**

*Over de bediening van het
genadeverbond van Abraham
tot Mozes*

In dit tweede deeltje wijzigt
de openbaringsvorm. De
benedictie wordt ingesteld.
De allie die de schrijver
hervan geeft, werpt een ver-
rassend licht op de beschre-
ven liiken en getuigenissen.

Geb. 166 blz. **14.90**



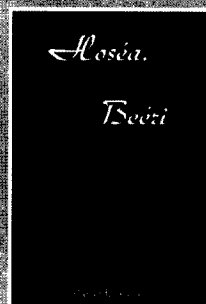
ds. P. Blok

EIIA, DE TISBIET

23 overdenkingen

Ds. Blok laat zien hoe de Heere
Eliá's leven bestuurt, te mid-
den van een volk dat Hem niet
erkent, terwijl grote gevaren
de profeet omringen. Hierin
liggen lessen, want ook nu
worden Gods kinderen bespot
en krijgt de onheilige pseudo-
godsdienst een steeds grotere
plaats in het volksleven.

Geb. 169 blz. **14.90**



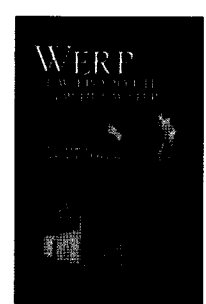
ds. A. Hofman

**HOSÉA, DE ZOON
VAN BEÉRI**

33 overdenkingen

Ds. Hofman (1912-1990) trekt
vanuit Hoséa's profeteen ly-
nen naar de huidige tijd. In
tere bewoordingen tekent hij
Gods grote lankmoedigheid en
onbevattelijke trouw, alsmede
Zijn rechtvaardige straf.
Telkens blijkt dat Gods Woord
niet tijdgebonden is, maar ook
voor vandaag nog zeggende
kracht heeft.

Geb. 127 blz. **12.90**



L. Vogelaar

**WERP UW
BROOD UIT OP
HET WATER**

*Leven en werk van evangelist
J. Kwantes*

Evangelist Kwantes vertelt
levendig hij over zijn contac-
ten met buitenkerkelijken en
anderen die hij ontmoette.

Geb. 168 blz. **15.90**



ds. Chr. van Dam

**HET GELOOF
BEHOUDEN**

*Zes preken over teksten uit de
Brieven van Paulus*

De eenvoudige prediking van
ds. Van Dam maakte hem bij
velen geliefd.
Bijzonder geschikt voor de
leesdiensten!

Geb. 131 blz. **12.50**

Uitgeverij Boekhandel



Gebr. Koster

Nairnweg 17, 3931 AM Bunnik
Tel. 0342 - 41 89 06

www.gebrkoster.nl